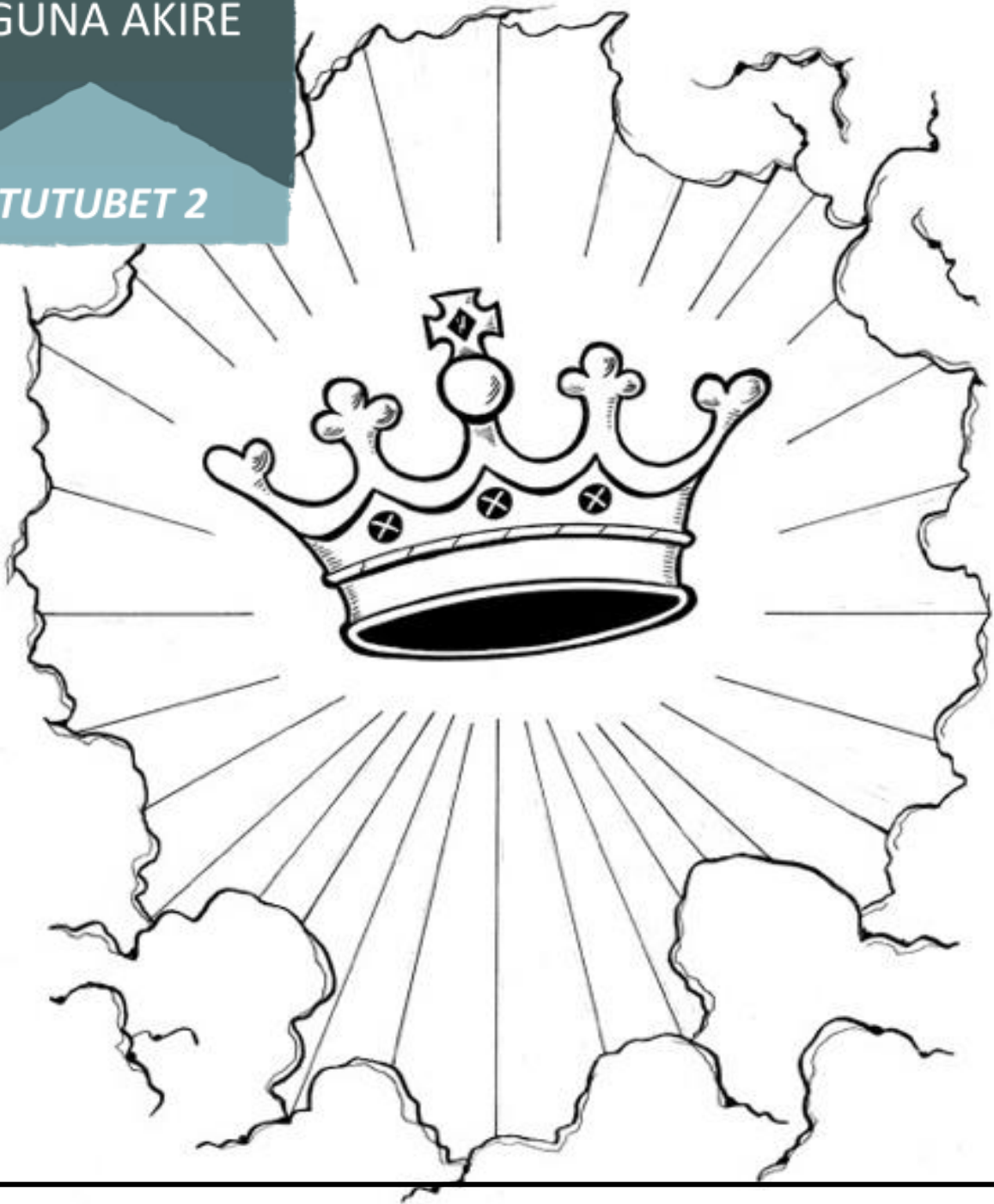

**AKILOCOKINET
ALOKIDING
NGUNA AKIRE**

ATUTUBET 2

EBUKU NGOLO KA AKUJ EKITAABO A EKETATAMAN

Akilocokinet alokiding nguna akire – Atutubet 2: Ebuku ngolo ka Akuj. Copyright v3 ©2012^[1]_{SEP} Reconciled World, Phoenix, Arizona, United States of America. www.reconciledworld.org

Eyakaun ka itolomunitae etic lo anacamun angina a Creative Commons Attribution-ShareAlike 3.0 lincence. Ikicamakinio ka ikisimukekinitae arokor etic ka akitolomuni, akorar ka akisiropor alorot alo:

Akiteyenikun – Itemokino kiteyenu etic anakimoriyarit ngakiro nu: Copyright © 2012. Itolomunit Reconciled World (www.reconciledworld.org) eyai tooma creative Commons Attribution ShareAlike 3.0 licence. Anguna ka ariamunia nguna alalak, taanyu www.creativecommons.org.

Nyerae nguna egyelanario – Nyemaikina iyong kisitiya etic lo anguna ka amucurusoo.

Ani kiitanit iyong akijulakin etic lo nangajep kus, kitaanyik info@tctprogram.org.

Ngakigireta daadang nguna ke Ebaibul mati acepaki itoodiunitae, elemunitae aloBaibul angolo ebusan, New International Version®, NIV®. Copyright ©1973, 1978, 1984, 2011 by Biblica, Inc.TM ingitakinitae acamakinat aneni a Zondervan. All rights reserved worldwide. www.zondervan.com The “NIV” ka “New International Version” ikes trademarks ngulu igirir alotooma United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc.TM

Acamunet

Nyerae ngakitatameta nguna eya tooma nakitatameta nu nguna kang. Ikwa jwi jwi, agwangakina ayong loseketa anguluce angulu eya kingaren kang. Alotooma nu, erae ngakigireta arucokinet ngina ikobunitae alotic angolo a Disciple Nations Alliance (disciplenations.org). Engarakis ngikelesiyae ngulu alalak ngulu asioma ngakitatameta nu ka ejiliut alotooma nguna inyakununuyete eriamune emam pa iyookino. Etalakarit ayong ikes ka aiyorit ka atiamarit kec ngina nyitamun anguna kang, anapaki angina esisaa ayong alimor nguna akire alorotin angulu egelegelya ka topataka anguna ka akisitiyaa.

Nguna alalak nguna eya tooma nakitatameta nu elemunitae anatameta aekitaabo a Bob Moffitt's angolo ebala "Kerae torae Yesu a Mayor." Elemunitae ngatameta ka ngitorubei anakitatameta a 2, 5 ka 6 alotooma ekitaabo lo. Akitatamet 3, nguna ikinyoma alobaibul elomunit akisiburakinet a Bible study guide "Ebuku ngolo ka Akuj ngolo nyiriangirianga" (Kingdom Lifestyle Bible Studies) ngolo igirit Darrow Miller, Bob Moffitt ka Scott Aleen.

Ani itorunito ngakisiburakineta neni anguluce, erae ngadiakanareta nguna kang. Kitaanyunae ayong arae keya ngadii nguna iitana anguna ka akitojokunia etic lo.

Anna Ho
Executive Director

Nguna eya tooma

Akitatamet 1: Ebuku ngolo ka Akuj	3
Nyo erae ebuku ngolo ka Akuj	Error! Bookmark not defined.
Akiwuapit alotooma ngakiro daadang	Error! Bookmark not defined.
Akiduk ebuku ngolo ka Akuj	4
Akitatamet 2: Ebuku angatuketa.....	6
Ebuku alokwap	Error! Bookmark not defined.
Akuj ikwa ekepukan angatuketa yok.....	6
Yesu ikwa ekarikon angatuketa.....	7
Akibelekin ngatuketa alorotin adaadang anguluomwon	Error! Bookmark not defined.
Akitatamet 3: Nguna ikinyoma alobuku	9
Ngikisila ngulu edukere	Error! Bookmark not defined.
Akiwuakin Ebaibul tooma lowaitin ngulu ka akiyar yok	Error! Bookmark not defined.
Ariamun ngikisila ngulu ka Akuj	13
Akitatamet 4: Nguna ikinyoma alobaibul ke Etic	14
Eyakae ke Etic aloBaibul	14
Ngarekia angiticisio	15
Emitakinit Akuj epite ngolo itiyaere iwon etic yok.....	16
Akitatamet 5: Akiduk Ebuku ngolo ka Akuj.....	19
Egeikini aneni yok.....	19
Atukot ngina ilocokino	19
Alipite ilocokinere iwon Atukot yok?	20
Lokaato Lawrence	21
Aneni aipeitunganan tari lokalya tari natuketa	22
Ekal	22
Ngatuketa.....	23
Ngakitoodikinet angitunga angice angulu edukete Ebuku ngolo ka Akuj	25
Epite ngolo iruworor ekadukon ke Ebuku	26
Akitatamet 6: Etic ngolo ke Ekelesia anakiduk Ebuku ngolo ka Akuj.....	28
Akisicat ilope	29
Anguna ainyo iitanitor ngitunganan akijaanakin?.....	29
Akilocokin ngikalya.....	30
Akilocokin ngatuketa.....	31
Akitatamet 7: Ayeunet ngina ngina ka akilocokinet alokiding nguna akire	34
Alosikinet a Etic	34
Akisicat ngikelesiyae.....	34
Akilocokin atukot	36
Ngirotin ngulu kilocokinet	36
Erot.....	37
Ngikoyo ngulu itatamere moi.....	38
Akitatamet 8: Ngadoketa nguna etupakinete.....	39
Nguna ejokia ayere.....	39
Ngimitinga/akiriamakin/Ekokwa	40
Ngiticisio ngulu ka amina	40
Ngadoketa nguna eyeere ngiticisyo ngulu ka Amina.....	41

Eringa Iyong Nyegeikina

Asubanakin anguna ka akitatam

1. Tosyom ka amisiyarit akisileerekinet a eketataman, ngarwa nguna alalak erae kepedor. Kigir nguna apolok nawae anguna ka atomunit nguna apolok.
2. Kiwaru nguna elosikinit ngina kitatam, toyenunia nguna emaikina ngikasyomak kisisaut ekau.
3. Tosyom ekingaren ngasiometa daadang alobaibul.
4. Kisieme ekingaren ngiboro ngulu iitana alotooma ngina kitatamet, ka toanyunite atemar isubak ngakaritasia nguna angikasiomak (nguna iinakina) ka tosubak ngitorubei ngulu isitiyae anakitatam.
5. Toyeni ebe iyenunit iyong ejok ngolorot ka nguna kitiya anakitatam ikwa (ngaboliasio, ngitorubei). Ipedori iyong akisisakin ke ekal ka ngikonei kon.
6. Yaa apaki akilip neni ka Akuj tosubakinia ngikasyomak, kiirariata nguna ecamit Inges ka ikingarakinia Inges iyong akitatam ngakiro nu. Totamunite ebe erae anagogong ka Akuj bon ikipedoria iwon aanyun ngitunga ibelekin.

Ngirotin ngulu ikingarakinete anakitatam

1. Toyakaun nakibois ngina isitiyae ekingaren ka tosubak ngiboro ngulu iitanit iyong anakitatam.
2. Tosaanak akitatamet. Togeu anapaki angina iyookino anguna ka akiyan ka nguna kitiya ka apaki ngina kiengunet. Alosikinet erae toyakaunotor ngitunga apaki nginayenunet ka kiirasi ejok nguna itatamere daadang. Epedorete ngatutubeta nguna itatamere akiya atutubet kori apaaran daadang.
3. Toburonori anginapaki. Anageikinet a akitatam kituburo nguna daadang adaut ikes akisyom. Ingarakini akinyagonokin ngitunga atomun nguna adaut ikes akiirar.
4. Kiwuapite akisileerekinet ngina ke eketataman ka nguna isubakinit iyong.
5. Kiwuapite ejok anginakitatamet ngatutubeta nguna omwon nu:-
 - a) Kisileerek ekoi – Erucorete ngiticisio aloyakae kec ngikoyo ngulu ke ekingaren.
 - b) Kikobak ngakiro nguna kitete – eya ngirotin ngulu alalak ngulumoret nguna kitete.
 - c) Inaki ngikasyomak ngadi kaapei ka nguna adaut ikes asyomun – itepedorete nguna itiyakinio akiteyenun nguna kitete anakitiya ka ngulu, anasubanakin idiobore kori akisitiya nguna kitete alorot ke edio.
 - d) Arucokin nguna kitete nu nakiyar kec – erae na adoketait anguna kitiya ka ingarakinete ngikasyomak atiakun ngirotin ngulu iwuakineta ikes nakiyar kec nguna kitete alotooma nguna ariamut ikes. Akisiom emam akiwuakin lotic nguna eirar nyibelekinete ka erae kongin.
6. Toburo ngikisila ngulu itatamere ngitunga ngulu apolok ka ngirotin ngice ngulu itatamere ngitunga ngulu apolok ka ngirotin ngice ngulu itatametae ekarikon alorikitene – ikwa:-
 - a) Inaki akisileerekinet ngina etakani.
 - b) Kingit ngakingiseta nguna eyaunete ngabongokinet nguna egelegelia.
 - c) Kitalaka ngitunga anguna ka arucokina anakitatam.
 - d) Nyilimok ngitunga nguna epedorete ikles make aripun anakitatam.
 - e) Kitogogong nguna sek eyenete ngitunga ka toyenu nguna eyenete ikes.
 - f) Kiyapara ka kidareu tobongokis ngitunga
7. Kisimukekinit ngitunga daadang kiyanete, tomorete ka tolimununuyete ngadi anginitunganan. Kiwaru ka apatanu ngirotin ngulu ipedoria akisimukekin ngitunga ngulu ekuriaka pa isurumit ngileec.
8. Kilipi Akuj apaaran daadang ikisileerekinio iyong ngiboro ngulu kitet ka lokasyomak.

Epite ngolo kisitiyaet ekitaabo lo ngolo ke Eketataman

1. **Ngiboro ka anguna elosikinitoe:** Egeuni ngina kitatamet ka atutubet.
 - a) **Alosikinet** – Emaikina ngikasyomak toriamut nu anadaunet angina-kitatamet. Ejok akingitakin iyong bon erae keriamuna nguna ka alosikinet ana kedaun akitatam. Yaa apaki aburor ngatameta akingarakinia ikes atomun.
 - b) **Ngiboro** – Angina-kitatamet imarunitae ngiboro daadang, imoriyarito lu ngitorubei ka ngakaritasia nguna einakinio ngakasyomak.

Ipedori iyong aseun ainakin ekitaabo angikasyomak kori isubakini ngadi lopite ngolo elimunitere anakitatamet. Ikingitakinit isua dang toya ngakaritasia nguna apolok nguna igirio, abao anguna ka atukot angina alalan.

2. **Nguna ke Ekarikon:** Eya alotooma akitatamet ngirotin ngulu ikingarakinete arikon ekitatame ejok. Nyemaikina nu tomorae ka ngikasyomak. Tosyom ekingaren anguna ka asubakinor akitenikin ekiyan ka nguna kitiya. Eyakasi ngakingiseta ngace ka ngabongokinet tooma nabuk anguna ka akingarakinia iyong ekarikon ayenunia nguna iitana alokasyaomak (Igirir nu anganyukutae anguna edisyak). Nyerae nu ngabongokinet nguna ajokak make, nai ngadi anguna ajokak.
3. **Eyakae ke esaa anguna ka akiwuapit ejok:** Nyiwuakinitae epite ngolo iwuapitere esaa tooma ngina kitatamet.
 - a) Yaa apaki ngina itemokino anguna ka akingarakinia ngitunga akisisaunia nguna etatami. Epol nooi ayenut nguna esiomete ngitunga akilo akirikakin akitatamet alosaa angolo esubakinitae.
 - b) Totamunite ainakin esaa ngolo egeikiniata ngikarikok akilip, akitomor nguna etiyannun nakiyar kec, akimor ngunakiro eyakatar ka akilipa ka apei.

Akitatamet 1: Ebuku ngolo ka Akuj

Nguna elosikinitoe

1. Ayenun Ebuku ngolo ka Akuj eyakaun erae kikiwuap iwon ngakicket nguna ka Akuj
2. Ayenun ebe epoloe Ebuku ngolo ka Akuj ka erae kiwuapakis ngitunga ngulu alalak Akuj ka erae kikiwuapak iwon Inges ilelebiara.

Ngiboro

1. Emam

Nyo erae ebuku ngolo ka Aluj?

Ngina ayakar Yesu nakwap abu ikitomor iwon ayeunet Keng. Elimunitoe ayeune na ngarwa 98 anacamun angina kitete. Abala Yesu ebe erae apolou angakiro angun inges ekeyakunitere, iyakiyaarit Inges ngikewuapak Keng akitatam ikwa nginapei. Abu Paulo kirwor anguna ka ikisimukekinitae tari iwon dang akilip angun.

- Iyeni iyong anu ngun a?

EKIYAN ANATUKOT ANGINACICI

Tosyoma ngingaeta lu ka tobongokis ngakingiseta:

- Mateo 10:5-8 — Nyaanu nguna abu Yesu kiyakiyaria ngikewuapak akitatam?
- Luka 4:43 — Anguna ainyo eyakuunere Yesu?
- Ngiticisio 1:3 — Anu abu Yesu kitatam alorwa Keng angulutomoniomwon angulu esidiok anakwap ane?
- Ngiticisio 28:30-31 — Anu abu Paulo kitatam?

Erae ayeunet ngina ka Akuj nginadukunet Ebuku ngolo ka Akuj. Ikwa ikiyaangunia iwon alongaeta alu, erae nu ngatameta nguna apolok nguna apotu nguluyaarei Yesu ka Paulo kitatama. Emaikina nu topolok aneni yok dang. kikote neni dang, nyeyenio iwon ngulu alalak analimunet ana “Ebuku ngolo ka Akuj.”

- Tobobong neni aidio ka totamak anguna ke epite angolo kiteyenikinet ebuku ngolo ka Akuj nitunganan ngini kitete anakristianu.

Tomora ngabongokinet ka atukot daadang.

Nyegogong akisileerekin nguna ke Ebuku ka Akuj. Erae ebuku ngolo ka Akuj nguna daadang erakar Yesu Erwosit ka nguna iwuapitere ngikisila Keng. Angun, neni eanyuwarere iwon ngitunga iwuapakinito Akuj ka etupakinito akiitanit Keng, eyai atutubet adio ngina ke ebuku angolo ka Akuj. Nyebuni rika ebuku ngolo ka Akuj ilelebiara mati kebongu Yesu nabo kituruworoe nginibore daadang ngini kitete ka tomam asecit.

Anguna ka akingarakin iwon ayenun, otamutu akwap ngina a Thailand. Erae Thailand ebuku, ayakatar ikes erwosit ka nginapaki irworikinia erwosit iirarete ngitunga aThailand. Abu inges tema ebe amina erangi ngolonyang, angun, enapito tokona ngitunga ngisatio ngulunyanyayek akolongit ngina angakan ke ebarasa. Abu inges tema emina akeberu erangi ngolopus, angun, enapito tokona ngitunga ngisatio ngulupusiyek

akolongit ngina angakan. Emina inges nooi ka enirarit ikes. Ngina elimunio inges atemar amina erangi, ilocokini inges epite ngolo enapitotor ngitunga. Ngikaru ngidi ngulu alunyar, apotu ngisigaria kikamasi apukan ngina aThailand. Abu ejie toyakaun lotaun. Apotu ngikegangak ngulu ka apukan kitojioto ngikegangak angasigaria. Amitakinit nooi nginitungan daadang ka atamakinito atemar erae ejie ngolo agogongon. Angun, abu erwosit kirworik. Abu inges tolimok nginitungan daadang akitowo ejie ka asubakin anguna ka asere. Abu ejie atipei towo. Emam ngini abu kitepeg erwosit, apotu ikes kitiyata nguna alimuni inges. Tari kerubakinito ikes engoito, emam nguna amitakinitae. Abu erwosit kirworik ka apol akitalakar erwosit akilo ngatameta kec.

Ikiyakar iwon dang Erwosit – Erae Yesu Erwosit. Nyemaikina iwon etalakasi Inges ka etiyata nguna elimuni Inges daadang lopite ngolopei aponiata ngitunga ngulu ka akwap a Thailand kitatakariata erwosit kec a? Ani keminasi ngitunga a Thailand erwosit kec nooi tari analimun inges atemar amina inges erangi, epedori inges akilocokin epite ngolo enapitotor ngitunga, nyemaikina akiyar yok dang torai ngina iloit akilo ilapara amina yok anguna ke Erwosit yok Yesu a?

EKIYAN ANATUKOT ANGINA ALALAN

- Ikiwarit iwon akitalakar Erwosit yok alotooma nguna ikitiyae a?
- Nyaalu ngiwaitin ngidi anakiyar yok ngulu ikipedoria iwon akisisa akiwuapakin Akuj ejok?

Akiwuapit alotooma ngakiro daadang

Ecamit Akuj iwon etalakasi ka akerit Inges anapakio adaadang. Tosyoma Ngikisila 3:17 ka 1 Ngikorinto 10:31. Ikilimokinitae iwon alotooma nginagaeta lu ebe nguna ikitiyae iwon daadang emaikina etiyata ainakinia Akuj akituruun. Alongaeta anguluyaarei inyagokinit atametait ngina anginibore ikitiyae iwon daadang; alotooma Ngikolosae “ka **Nguna daadang** itiyae iyong, kerae alotooma **akiro** kori **etic**, kitiya daadang alokiro ke Ekapolon Yesu, ainakinia akituruunet neni ka Akuj Papa alotooma Keng.” Alotooma Ngikorinto, “Angun, **nginibore imuji kori imasi iyong kori ngini daadang itiyae iyong**, kitiya daadang anguna ka akituruunio Akuj.” Ani kinyagokinitoe idiobore aloBaibul, itoodiunit nooi ebe epol atametait ngin. Ecamit Paulo iwon ayenun ebe alotooma NGINIBORE emaikina iwon ainakin atituruunet neni ka Akuj.

EKIYAN ANATUKOT ANGINA ALALAN

- Aluticisio ngidi ngulu ikitiyae iwon apeikolongit? (kigira nu nabao.)
- Alipite epedorere iwon ainakin Akuj akituruuno alopote angolo itiyaere ngiboro lu angipeipei? (Toburosi nguna igirir angapeipei.)

Emaikina iwon emukekinito alotooma akiwuapit Erwosit yok Yesu ka akitalakar Inges. Itiyat Akuj nguna alalak neni yok, anakiyakuun Lokoku Keng atwanare anguna yok. Ani ikitamuni iwon ainakin keng angina apolon emaikina iwon oyakatar acamit ngina kiwuapakin ngakiciket Keng daadang.

Toduko Ebuku ka Akuj

Tosyoma Mateo 6:9-10

- Anu ikingitakinit iwon Yesu akilip anguna?
- Alipite ikingolikinia iwon Ebuku Keng ebuni?

Ecamit Akuj akiduk ebuku Keng ane alokwap. (Bu Ebuku Keng.) Erae ngitunga edukete Ebuku ka Akuj anakwap anakitiya acamit Keng. (Kitiyae acamit Kon.)

Eya ngirotin ngiarei ngulu eyenen ngulu ikidukio iwon ebuku ngolo ka Akuj. Ngolo esyaunan erae anakiyatakin etiyae angitunga angulu ka Akuj anaanyun ebe alakun ngitunga. Ngolo angiarei erae akitiya acamit ngina ka akilo ngina ngitunga. Ikwa ngina ikisisaunia, abu Yesu bu akisisil ngiboro daadang “Ngikolosae 1:8-20.”

Ani kikicamit iwon aanyun acamit ka Akuj kitiyakin, ikiitanit aanyun ngitunga ngulu alalak elakun ka iwupito Akuj ka ikiitanit aanyun ngulu alalak eyarete ikwa – ngina ecamakinitor Akuj alorotin adaadang angulu ka akiyar kec.

Akitatamet 2: Ebuku Angatuketa

Nguna elosikinitoe

1. Ayenun erae kikiyari iwon anakeroru, emaikina oanyutu eruwor atukot yok akilo ngina kebuku ka Akuj.

Ngiboro

1. Ainakin 2.1 Ngiemuto ngulu ka atukot
2. Akaritas ngina apolon
3. Ngakalamwa nguna apolok

Ebuku alokwap

Ikipedori iwon atamakin neni ikokini eyakaune a Ebuku angolo ka Akuj alokwap a? Alotooma acamamu ngina kitete ikiyanyuni iwon ngakitoodikiniata nguna alalak alopite angolo acunakinotor ngikiristo ngulu ke ekingaren kaapei adukun Ebuku ngolo ka Akuj.

Tosyoma Ngiticisio 2:42-47.

- Anu apotu ngikanupak ngulu kitete kitiyata?
- Arae lu ngiboro ke etau kori ngulu ka akuwan? (Ngiarei)
- Nyo abu kitiyaun?
 - *Amam idio dang ngini eitanit, apotu ngitunga ngulu kidara ikes ka ayenikinit ka apotu ngitunga ngulu alalak tonupa..*
- Nyanu nguna emaikina totakanut anatukot yok nginapaki eyakaunere iwon nakilip ikimorikina ikwa etiyaata ngikanupak ngulu ke ekingaren?

Akuj ikwa Ekepukan ngolo angatuketa yok

Ecamiit Akuj aanyun ngatuketa yok iyaatasi ka eyarete alopite angolo ecamakinitor Inges. Nyecamiit Inges Akececamit kitiyae ca alotooma akiyar yok angipei pei, nait alotooma ngatuketa yok dang.

EKIYAN ANATUKETA ANGUNA CICI

Akitatamikin: Tosyoma ngiemuto lu ngulu etupakinete ka tobongokis ngakingiseta. (AINAKIN 2.1)

Abu ekile ngolo anakwap a India tolot akipeyoikin ere ngolo etiyae inges. Abu inges kingit ngaberu nguna ka ere angol ebe ikokini atukot kec ai kerae torae Yesu Ekarikon ngolo ke ere kec? Abu aberu ape ngina ayenen kisileereu ere ngolo ayai akimorikina. Ayeni inges ebe pa akeritae Yesu alopite angolo ayakar atyakatiaka lore kec. Ayari ngolokal anguna keng bon. Anguna ka abongokinet keng, abu atukot ngina angaberu toyeu arionget ngina ka asegis ka ngina ka akingaranakin make. Apotu ngaberu ngunatomon ka ngaomwon nguna ka akingarakin make togeut akiriamanakin angina paki ka acamiit angina apolon. Apotu ngimembae togeut akicun ngisilinga ngidi nasaduki ngina ingadae nginitunganan anatukot kaapei. Abu Umrai toruwor akapolon ngina ka atukot ka abu kisitiya ngainakineta keng ayeunia ka acunakin ere akitiya ngiboro ngulu epedori Yesu akitiya kerae torae Inges Ekarikon.

Apotu ngaberu nguna emorete Ebaibul alo Uganda totubut akijaanakin ere kec alopote angolo epedoria Yesu akijaanakin. Apotu ikes togeut ejok ekecetic ngolo ke ekingaren alemar egasia ka akitesegun ebaa neni emasere ngagwe. Apotu ngaberu ngaarei tolomasi loba (Erae sek ngaberu ngunamalaae bon elomanarete lobain). Apotu ikes kingitakis anguna ka akitesegunia eba. Apotu ngilopeyek tokieneta eumokinito, nait ekau tocamut. Apotu ngaberu tonyarata ngitunga, kaapei ka ngitunga ngulu ainakina. Abu atukot tobokak ngapanya ngaarei, apei ngina angiboro angulu nyepedor akicunyar ka anginace ngina angulu icunyar. Ani eanyunete ngilopeyek a eba ngulucetunga itesegete ebaa kec apotu ikes dang kingarakis. Abu atukot tolakar erubakinite ngilopeyek a eba itesegete akibois ngin.

Isimukekina, apotu ngaberu toyeut akiduk ngikenoi ngikanikoomwon anguna angikalya ka akitopol ekingadae angakipi anguna angitunga angulu eitanito.

Etupakinite, abu atukot ngina emorete aloBaibul tolem etic ngolo apolon: emaket ngolo ka atukot. Elosenete ngaberu ngisaae ngulu alalak iwokito ngidias ka ngiboro neni alwanan nooi. Epedori emaket ngolo eapi ainakin ikes ariamun ngisilinga toapiyete alokalya kec – anatukot ka anamanat. Aponi inakinae ikes ngalup, nait acurut edoket ageun akiduk emaket. Apotu ngaberu nguna emorete aloBaibul kilipa ka apotu ngiketiyak ke erukude ngulu esubanakinite ngirukudei ngulu aya diyete tocamunt aponere akirienyakin neni ke emaket emam etacit edio. Anakingarakinet ka Akuj apotu ngaberu nguna kudio nguna arae ngakristo taanyut ka tocunut ngisilinga, kingadakis, tolemasi ngatyokisio ka apotu toduko emaket ngolo ka atukot. Abu akiyar kec ngina angitai topolou ijaanakinite nguluce alokiro a Yesu.

Ekiyan:

- Nyaanu nguna apotu kitiyakin alotooma ngolo eemut?
- Anguna angitunga angulu alo emuto, apotu ngatuketa toapiasi diyete nguna anguna elosete atakanun erae kerae toyari nginitunganan lopite ngolo eitanitor Yesu a? Ikwaani?
- Aluticisio ngidi ngulu apotu ngatuketa aloemuto kitiyata?
- Alipite ipedoria iyong akitiya ngunapei anatukot kon?

Yesu ikwa Ekarikon a Angatuketa

EKIYAN ANATUKOT ANGINA ALALAN

Totamakisi erae kerae Yesu Ekarikon ngolo ka atukot kus. Nyaanu ngaadi nguna itamakinito iyes atemar nguna esiaunak nguna emaikina inges kibekek?

Nguna ke ekarikon: Ani kemisiyarit atukot anguna angikarikok ka apukan bon, kitotamu ikes ebe ani ngina ayakar Yesu nakwap nyibelekinio Inges ngikarikok ngulu ka apukan. Atamakinito ngikepukak atemar imasari Inges apukan; kikote neni dang, nyitiya Inges ngun. Abu Inges kitiyta ka nginitunganan anguna ka akibelekinio itunganan ilope. Alotooma ayeunet na, nguna elosikinitoe erae nguna ecamakinit Akuj ka akingarakin nguluce kitiyata ngunapei.

Ani kegogongikinit atukot atamun ngadii, ipedori iyong akisitiya ngakingiseta nu kiyanakiniata ngitunga:

- Anu epedori Yesu akitiya anguna angapuseru ka ngikokiok?
- Alipite epedoria Inges akitogogong ngikalya?
- Alipite epedoria Inges akitopol ngakipi nguna emasio tosegak, neni perot, akimuj, angaleu anakijaanakin, neni ecakio egasia, ngaperecio angakipi ka ngirukudei ngulu ajokak?
- Anu epedori akitiya anguna ka akisiom angidwe ka ngitunga ngulu apolok?
- Anu epedori Inges akitiya anguna angitulei, emira, ebangi, ngikilees ngulu ecakanakinio ngisilinga ka nguluce dang ngulu ainakis ngitunga anguna ka akicanican esaa?

- Anu epedori Inges akitiya anguna angaberu ka ngikilyok ka aratarat ngidwe pesur?
- Alipite epedoritor Inges akitojokun arucokina alokiding ngitunga?

Ibelekin atukot alowaitin anguluomwon adaadang

- Itamunito iyes ngirotin nguluomwon ngulu emaikina iwon opolonioto lopite ngolo apolounio Yesu a? (Luka 2:52)
 - *Aosou, agogong, arukit nguna ke etau*

Eyauni Ebuku ngolo ka Akuj akibelekinet alotooma ngiwaitin nguluomwon lu daadang. Ani kikicamit iwon ngatuketa yok kikwaanikinosi akilo ke Ebuku ka Akuj, angun, iitana iwon atamakin ngirotin nguluomwon kibekekinor atukot yok.

EKIYAN ANATUKOT ANGINA ALALAN

Akitatamikin: Totyakatiaka akilas angigurupo ka kingitak ikes yaasi apaki akiyanikwaani eruworor atukot ngina ajokan. Ilosikinit nooi akingit ikes atamun anguna ke etau, agogong, erukitene ka ngatameta. Kingitak ikes aramakin etorube ngolo etamakinitor ikes ebe iitanit Akuj atukot kec toruwor.

Kisileerek:

Ecamiit Akuj dang aanyun atukot yok ilocokin toruwor akilo ikwa Ebuku Keng. Ikisimukekinit Inges iwon akilip ikotere ebunio Ebuku keng nakwap ikwangina eyakar nakuj ka ikilimokinit iwon ebe kiwara mono Ebuku Keng.

Ipedorete iyes atamakin neni ikokini ayakaun natukot ngina eyariata ngitunga daadang alotooma akerit Akuj ai? Eyakaun ngikalya ngulu elakara, ngikonei ngulukidunyet, ingaranakinosi ka toyarete ke ekisil, emamukaun epeget kori ejie kori atuna. Icamit iyong akiboi anatukot angina ikoni ngina a?

Erot ngolo eyaunia Akuj Ebuku erae alotooma iwon. Ikisisae iwon nguna alalak alotooma akitatam ngina a 4, nait anguna atokona, otama anguna anu; (*Toripik nu angapeipei iwadio inak ngitunga apaki ngina etaamiata anguna angabongokinet.*)

- Nyaanu nguna etakanunete erae moitaparac ngisaae 6 a.m kegeu nginitunganan alokelesiya akitiya ikwa ecamitor Akuj?
- Anu etakanunete neni yok, neni kaati erae kikiwuap iwon ilelebiara nguna ecamiit Akuj anarucokina yok anguna ka akidarit ngawati yok ka arukit yok ka Akuj?
- Anu etakanunete alotooma ngikalya yok erae kerae kiwuapito nguna ka Akuj anguna ka arucokina iwon kaapei?
- Anu etakanunete lokelesiyae nguluce alotooma atukot yok erae kerae tominin kire ngikarikok ka ngimembae nguluce make, kijaanakinos make, kidarito ngulu emam agogong ka ngulu angican ka toyarete anakimorikina?

Ikiinak iwon Akuj alosikinet ngina etalakaran: Alosikinet ngina ka abunore ke Ebuku Keng nakwap. Ecamiit Inges iwon oruworos ngipei anakiduk Ebuku Keng ane alokwap. Totamutu neni ikokini akwap erae kerae kiwuapite nginitunganan daadang Akuj. Eruwor ikwa nakuj! Tari kikiyeni iwon ebe nyepedori akikwaanikin jik tari ngina ebongunio Yesu nabo, epedorio iwon akitiya anguna ka ainakinet alosikinet ka Akuj ana.

Angina kolongit emaikina iwon oyenutu ka otamutu anguna yok, alipite ikipedoria adukun Ebuku ngolo ka Akuj nakwarina? Anu apedori ayong akitiya akiyatakina Ebuku ngolo ka Akuj? Alipite apedoria ayong akingarakinia akal kang akitiya nguna pei?

Akitatamet 3: Nguna ikinyoma Alobuku

Nguna elosikinitoe

1. Toyenete atemar epedor ngatiokisio alemar anatuketa yok alotooma akiwuapit nguna ka Akuj
2. Oanyutu atemar ebuni Ebuku ka Akuj anakiwuakin iwon nakiyar yok daadang nguna eya Lobaibul
3. Oanyutu ebe ngikisila ngulu eya Lobaibul egelaaka aneni anguna ikinyomitae iwon anatuketa yok
4. Ayenun ebe epedorio iwon ariamun ngikisila ngulu ke ebaibul erae kesiomio Ebaibul

Ngiboro

1. Einakinio ngakaritasia 3.1 akaritas anguna ikinyoma aloBaibul
2. Ngakaritasia nguna angikisila angulu edukere

Ngikisila ngulu Edukere

Oanyutu mono ngikisila ngulu uni ngulu apolok.

1. Inyasuna akwap nooi. Nyepedori aosou ka ngiboro aitunganan akitangaleun akwap.

- Nyanu ngakitoodikinet ngadi nguna ayau asekit nakwap?
 - *Ngimaten (etule)/ ngikilees angisilinga/ amalao*
 - *Atyakatiaka angikalya*
 - *Ejie alokiding ngitunga*

Tosyoma eemut lo:

Erae ebuku ngolo ka Haiti akitoodikinet akwap angina inyasuna meere ngina aponi kiwuakinae nu anguna ka aosou aitunganan kori anguna angiboro. Erai Haiti akwap ngina angican alokiding ka akwap ka America. Eyakatar etiae angitunga ngamilionin ngakanikauni anyoun ekaru 1980. Apotu atalajokotau ngalipio nguna nyerai ngapukasinei dang kingarakis. Abukokin ngamilionin nguna alalak anguna ka akikatakinia akitojokun eyakae aloboro, alokiboie ka anguna angitai alotooma ngican ka a Haiti. Kikote neni dang emam ngadii apotu tosubakinos. Alokuru a 2004 apotu ngakwapin angariogeta anguna apolok ka ngapakasinei inakis nabo abilion apei ngadolae anguna ka akisicasia a Haiti.

Alotooma ngakingarakinet nu daadang nyilokokino a Haiti jik. Eringa ngitunga eriamunito ngican, emamukatar ikes akigyeno. Iboiyete ngitunga ngulu edolito 80% anamiat alotooma ngican nooi emamete ngipakitori kori amucurusoo anakwap; agolokin ngun daadang. Erae ngulu eriamunito ngiticisyo 70% anamiat bon. Nyeyarete ngidwe ngulu edolito ngikaru kec 10% anamiat alokaru. Ileleba ngitunga locaaloi, nyeyakatar ngitunga ngakais nguna agogongok, ileleba egasia lorukudei. Ekuruworo nguna angasecisia. Emunaara ngirukudei ka emame ngakipi ngunamatan nguna ajokak. Emam ajokis eyai tari lotaunio. Kelunyar ngikaru ngulu alalak anakitub ngamoni ka agiraya akalele, emamukatar ngireria idiobore ngini iretakin ikes anakiru angina alalan ebuni ka emam ngalup dang nguna etaroko itao.

Tari ngisilinga ngulu alalak ngulu isitiyao ka ngatameta nguna esitiyaete ngikayenak anguna ka akitojokunia ngiboro ngulu ka amucurusoo, emam nyitangaleuno akwap kori tari dang ngatameta daadang nguna angikayenak angulu aosok nooi anakwap.

- Ikoni ai eyakae ka a Haiti?
- Ngisilinga ngiyai aponi kisitiyae anguna ka a Haiti?

- Anu apotu ngun yaut?
- Anu itami iyong anguna angun?

Enyasun akwap ka nyitemokin ngatameta nguna ajokak daadang asubakin nabo. Alotooma a Haiti dang ngabilionin angadolae ka ngikaosok nguluyenen, emam nyilokokino akwap ngin, tojoku. Iyookino ngakiro nu alotooma akwap daadang meere a Haiti bon. Kedaun akisitiyaar ngisilinga ngadolae ngabilionin ngatomonikan alotooma akwap angikirionot ka akiyakuun ngikaosok ngulu ayenen, arubaki akwap elosi nacanao akilo ngikaru ngatomoniyaarei ngulu alunyar. Nyitemokino aosou aitunganan ka ngiboro akitangaleun akwap. litana icebore akilo.

2. litanit angaleun ka akwap ngitunga alopote angolo ebongokinioto acamit ka Akuj ka toyara ikwa ngina itatamia Inges.

Tosyoma 2 Ngakiro angirwa 7:14

- Anu ebaia Ebaibul emaikina iwon kitiyae?
- Ngae iitanit akitiya ngun – Ngikristo kori ngulu nyerae Ngikristo?
- Anu etakanunete erae kitiyae iwon ngiboro lu?
- Inupito iyes atemar iyookino nguna angingaeta alu a?
- Anu emaikina iwon etiyata erae kikicamit iwon ngatuketa yok toanyut akitojokuno?

Ecacit Akuj aanyun ateker yok engaleuni. Abuni Yesu akisisil ngiboro daadang. Kikote neni dang, eringa Inges itiyae alotooma yok. Emamukaun angaleun akwap erae pa kilipio, kikiranene ka pa kikilosu iwon anakiwuapit Akuj! Ebuni akitongaleunet ngina ka Akuj natuketa yok ikitiyae iwon ngakiro nu daadang, Icamito iyes akitangaleuno anguna ka atukot kus a? Icamito iyes akitiya ngakiro nu daadang a?

3. Ikilimokinit iwon Ebaibul epite ngolo emaikina iwon oyariata anguna ka akitangaleunio akwap yok ka adukun Ebuku ngolo ka Akuj.

Ngacepakyo ani ikigyeluni iwon idiobore ngini ikinyoma, ikiriamuni akaritas ngina ikitoodikini iwon epite ngolo isitiyaere. Erae eketiyaunan aibore angini igirit ngun. Eyenete ikes epite ngolo kisitiyaet, apaki ngina eyai iborosit ngin keuruwana kori keoi. Ani kikicamit iwon ayenun nguna ajokak anibore angin emaikina akisiom akigiret.

Ikoni Akuj nenipei. Abu Inges toyeyu akwap ka kitiyau inges. Abu ikiyeyu iwon ka itosub. Eyni Inges esubune a akwap ka akiyar yok lopite ngolo ajokan ngolo eitanitor ka igirit Inges nguna kiwuapakina nakigiret Keng. Enyaritae akigiret ngin EBAIBUL. Alotooma keng ikilimokinitae iwon epite ngolo emaikina iwon oyariata alowaitin akiyar yok adaadang. Eyakatar Ebaibul ngakitatameta daadang ka aosou ngina ikiitanit iwon anguna ka akitangaleun akwap ngina inyasuna aka ngatuketa yok. litana iwon akisyom, apolou ka akiwuakin nguna igiritae neni tooma ngolowae daadang ayokokiyar ani kikicamit iwon ngatuketa yok kibelesinos.

Akisileerekinet: Toburosi nabo ngatameta nguna uni nu isitiyaete ngakadia. Kisiira ejok ngitunga apolou anginakad.

- Anu ikisisau iwon anguna ka akitangaleun akwap?
- Alipite epedorere iwon akiwuapakin ka akerit Akuj?
 - Ikiitanit akisyom Ebaibul ka akiwuakin nakiyar yok nguna irworu Inges.
- Anu ikiikinit iwon Akuj ebe etakanunete erae kiwuakin akeroru neni Keng?

Akiwuakin Ebaibul tooma lowaitin ngulu ka akiyar yok

Ani kisiom iyong ngiemuto ngulu ayaria Yesu anakwap, ikiyanyuni ebe ayakatar ngikewuapak ngatameta nguna egelaaka nguna etamakina Yesu kipukaa akilo nguna etiyae.

Tosyom Mariko 10:35-37,41-45.

- Anu apotu Yakobo ka Yoana kiyana?
- Anu abu Yesu tolim anguna emaikina ngikarikok kitiyata?

Atamete Yakobo ka Yoana nguna ikote nguna ke etal kec. Acamito ikes akipuka nguluce ka atamakinoto ikes akolongit ngina erauniata ikes ngikarikok ngulu apolok. nait abu Yesu torik ngatameta kec tolimok ikes nguna ke ekarikok angolo apolon kire ebe erae Inges Ekarikon ngolo ejaanakinan.

- Ani itamete iyes atemar kikoni akiyar aikejaanakinan ai anapaki angin?
- Anu itamete iyes atemar kepotu ngikewuapak toyakaunotor anapaki angina eirariata ngun?

Anguna angun, nguna apotu kitiyakin nu: Ngirotin ngulu ka akwap kori ngulu angitalyo nyerae ngirotin ngulu ka Akuj. Ikiitanit iwon ayenun ngirotin ngulu ka Akuj erae kelosio iwon edukun Ebuku ngolo ka Akuj ane alokwap. Ikiinak iwon Akuj Ebaibul ngolo ikilimokinit iwon epite ngolo emaikina iwon oyariata alorotin angulu italakarito Akuj.

EKIYAN ANATUKOT ANGINA CICI

Kileleba ngakaritasia nu (ngakaritasia nguna inakina 3.1). Kisitiya ngina limunet ngina etamakini etal kus. Ido toanyut ngingaeta ka toanyut nguna ebalu Ebaibul etiyata.

Nguna kikinyoma	Ngasyometa a Ebaibul	Etal yok	Ebuku ngolo ka Akuj
Erot ngolo emaikina iwon etiyata ikwa ekile	Ngikolosae 3:19 1 Petero 3:7 Ngipeso 5:25, 28, 33		
Erot ngolo emaikina iwon etiyata ikwa aberu	Akisyakinet 2:18 Ngipeso 5:22-24, 33		
Epite ngolo emaikina totingitere ngidwe	Ngikirukisio 127:3 Ngiepeso 6:4		
Epite ngolo etingitere ngitunga	Mateo 22:36-40 Luka 10:25-37		
Epite ngolo etingitere ngimoe	Luka 6:27-31		
Eyaitene yok etic	Ngikolosae 3:22-4:1 Ngipeso 6:7-8		

Eyaitene yok ngiboro ngulu esubunitae aneni iboiyere iwon	Ngikirukisio 24:1 Akisyakinet 1:28-30 Akisyakinet 2:15		
Ngiboro ngulu apolok akilo	Mateo 6:25-34 Mateo 22:36-40		
Eyakaе yok anguna ka atwanare ka ngulu elosete atwakare	Yoana 11:25-26 Ngieburui 2:14-15 Akisileerekinet 1:17-18		
Eyakaе yok anguna angican	Luka 6:22-23 2 Ngikorinto 1:8-11		

Ariamun Ngikisila ngulu ka Akuj

Esabit lo ani isiomi iyong Ebaibul iitana togeiki akiwarit ngikisila ngulu ka Akuj ikotere ipedori akiwuakin ikes nakiyar kon. Ani isiomi iyong Ekek kori Engaet kingitakin iyong ilope ngakingiseta nu:

- Anu eketatami ayong atukot na anguna ka Akuj?
- Anu eketatami ayong atutubet na alopite angolo emaikina ayong oyaria?
- Nyanu nguna eketatami ayong atutubet na anguna emaikina ayong otingitor nguluce?
- Nyanu nguna eketatami ayong atutube na anguna emaikina ayong otingitor ngiboro ngulu itiyaunit Akuj anguna keng kori alipite emaikina ayong etiyaa kori esitiyaa ngidilinga ka nguluce dang?

Akitatamet 4: Nguna kikinyoma ka Etic

Nguna elosikinitoe

1. Erae Etic ibore ngini apolon nooi anakiyar yok ngini ikipedoria iwon ainakin Akuj akituruuno. Ikitoodikinit iwon Ebaibul erot ngolo emaikina iwon etopolooritotor etic yok ka akitiya alorot angolo emaikina eturuunitotor Akuj.

Ngiboro

1. Ngakaritasia nguna inakina 4.1 Ekiyan anatukot anginacici
2. Ngakitenikinet a Yoana Wesley anguna ke Etic

Akiteyenikinet

EKIYAN ANATUKOT ANGINA ALALAN

- Erae etic ibore ngini eyaitae ejok kori emam?
- Nyaanu ngakitadapeta ngadii anangajep kus anguna ke etic?

Akisyakinet 1:28

- Nyaanu ekingaren ngakitatameta nguna abu Akuj kitatam Adam?
- Arae nu eringa kori ekau kedau Adam akisec anakinyam arait?

Akisyakinet 2:2

- Eenguni Akuj aneni ainyo?

Mariko 6:1-3

- Arae etic a Yesu ali eringa Inges nyegeuna akitatam?

Alopote ngolo ikiyanyunia iwon alongaeta angulu uni alu, abu Akuj kitiya ka anguna ikisubunitere iwon alotorube ka Akuj, ikitiyaunitae iwon akitiya nginapei anageikinet ka apaki eringa asecit nyelomuna nakwap, abu itunganan kitiya.

Alokitaabo a Ruth, ikisiomi iwon anguna a Ruth. Abu inges kilanyia eron kaapei ka tata keng ka arae inges ngina angican. Apotu ikes tobongosi Moab anerae apotu kiirasi atemar ayai akimuj neni. Abu Ruth toriam etic alomanikor a Boaz angolo abu tonir inges ka kibi u nguna abu inges kitiya anguna atata keng.

- Anu abu Boaz kitiya anguna ka akingarakinia Ruth? (Ruth 2:15-16)
- Anguna ainyo pa ainakinia inges Ruth ngikinyom angaganoi?
 - *Anerae ikiyeunitae iwon akitiya, angun, anguna anu ikiriamunia iwon akeroru alotooma etic akilo ca ainakino ikwa akingarakiniet. Anakitiya ngun abu Boaz inak Ruth akeroru keng.*

Eyaka ke Etic aloBaibul

EKIYAN ANATUKOT ANGINA CICI

Akisitiya ngakaritasia 4.1 alokiyan. Nyaanu nguna epolok ngadi anguna ke etic? Kisitiya ngigaeta ngulu etupakinete ka adiotametait ngina iyakatar iyong anakitatamet ana.

- 1 Ngitesolonikae 4:11-12
- 1 Temiteo 5:8
- Ngiepeso 4:28
- 1 Ngikorinito 10:31

EKIYAN ANATUKOT ANGINA ALALAN

- Itami iyong atemar ecamakinit Akuj iwon etiyata a?
- Anutameta eyakatar ngitunga anguna ke etic?
- Ani ngina etaa Akuj amana kori ngina arakar Yesu ekecen ngabaoi anu itamunete iyes ayakar Inges?
- Alipite eyakaunere iwon ngatameta akilo ikwa Akuj?
- Alipite ikipedoria iwon akingarakin nguluce ayakaunor ngatameta nguna ikwaan ka nguna ka Akuj alotooma etic?

ANGIPEIPEI

- Nyo atametait kon anguna ke etic?
- Iitana iyong kibehek ngatameta kon a?

Kilip ikotere Akuj ikingarakinia iyong aanyun etic kon lopite ngolo iteo Inges ka ikiinakinia iyong ngatameta nguna alalak ikwa Inges.

Ngarekia Agiticisio

EKIYAN ANATUKOT ANGINA ALALAN

- Itamete iyes atemar epolok ngiticisio ngice akilo nguluce a? Nyo itopolooritere ngice akilo?

EKIYAN ANATUKOT ANGINACICI

- Alitic abu Akuj inak Adam?
- Alitic abu Akuj inak Noa?
- Alitic abu Akuj inak Yosepu?
- Alitic abu Akuj inak Daniele?
- Alitic abu Akuj inak Gidion?
- Alitic abu Akuj inak Moses?
- Alitic abu Akuj inak Daudi?
- Itamete iyes atemar kejoikinit Akuj kerae torae ngitunga lu daadang ngikarikok ke ekelesiya kori ngikeserakinak akilo akitiya etic ngolo abu Akuj inak ikes akitiya a?
- Itamete iyes atemar abu Akuj yaa ngitunga lu erae ngulu ecarioko kori ngulu ejamunitae akilo ngisacaradotin a? Akitoodikinet adit etic ngolo a Moses akilo ngolo ka Aron a?

Nyerinyan atametait ngina ka akitopoloorit ngiticisio ngice akilo nguluce aloBaibul. Erae ngatameta ngun ngace nguna angitalio angiyudayan anguna apotu ngace toruworos ngatameta angikristo anapaki angina ka akiteteun. Anupito Ngigirik atemar erae ngakiro nguna angitai nguna epolok ka erae nguna itopolooritere Akuj akilo, ido erae akitopoloorit ngiboro nguluce erae ikongin aneni ka Akuj.

Kikote neni dang, nyerae ngolo eemut ngolo eyai lobaibul. Isyakininit Ebaibul ka asubun Akuj akwap ka ngiboro. Alotooma abuk ngina ka akisyakinnet 2:8 ikiyanyuni Akuj itakini amana. Akuj, Akuj ngina ikilipi ka ikituruunit ka ikiriediki alongaren Keng, abu kitak amana. Ani ikitiyae iwon mana otamunito ebe erae Akuj eketan ngolo ke ekingaren. Ikitiyae iwon nguna abu Akuj kitiya ekingaren ngikaru ngulu akolong. Nabo ka nabo abu Akuj tonyara ngitunga akijaanakin Inges alorotin angulu egelegelya. Tari angina arakar akiserakin Evanjeli etic ngolo

apolon, angun, erae akitiya lomanikor dang, arakau ekecen ngabaoi kori arakau eketataman dang. Nyikiitanit iwon ngitunga ngulu ikitatamete iwon ngakiro nguna angitai make nait ngulu dang itaete akimuj nginakimuja, ngulu edukete nenimecat ka akitatam ngiyokodwe. Abu Yoana Wesley ekristoit ngolo yenen ngolo abu toyakaun ngikaru ngamiyai ngaarei ngulu alunyar kolong kiwuak ngakiro nu anguna ke etic.

Ngakitenikiniata nguna aYoana Wesley (Etorube 2)

- Nyemaikina etic towan eyakae a angaleu kon
- Nyemaikina etic towan ekal kon
- Nyemaikina ngatameta yok kitoroniyarito etic
- Nyemaikina etic towan ikidunyet yok kori apedor keng ngina eriamunitor ngisilinga
- Nyemaikina etic towan akuwan aikidunyet yok
- Nyemaikina etic kitesec ikidunyet yok.

Ebala Yoana Wesley ebe alotooma ngakitenikinet nu emaikina iwon esitiyata ngainakineta akitiyaa ka agogong angina epedor. Emaikina akikatakin ariamun nguna ikipedori ikotere akitania ngikalia yok, akingadakin anguna amoi, ainakin anguna ka akitopolounio etic ka Akuj ka ainakin neni angulukulyak. Alorot alo ikituruunit iwon Akuj anakisitiya ngainakineta yok, agogong ka angaleu ngina ikiinak Inges iwon.

EKIYAN ANATUKOT ANGINA ALALAN

Kingolikisi ngakitenikinet a Yoana Wesley

- Nyaani akitoodikinet ngina epedor nu atiakatiakaun?
 - *Nyemaikina etic towan angaleu kon – akitiya ediotic ngolo epedori ainakin awanat, etic ngolo nyitemokino nagogong kon kirae iyong imojong.*
 - *Nyitemokino etic towan ekal kon – akitiya etic ngolo ikiteekari iyong alokal kon akaoyan, kilajilajak ekal kerae ngilapio ngulu alalak akilo akidarit ikes.*
 - *Nyetamakina ngatameta yok kitoroniyarito etic einakinio nginice – atemar ademar nginice etic kori akisitiya apalago keng anguna kon.*
 - *Nyemaikina etic towan ikidunyet yok kori apedor keng ngina eriamunitor inges ngisilinga – ageun amucurusoo ngina ikwaan ka ngina anginice kori agyelanar ngulupeiboro eyakatar inges ke ebei angolo eyai kwap anguna ka akisuparia ngikagielak.*
 - *Nyemaikina etic towan akuwan aikidunyet – anakitiya etule kori etaba.*
 - *Nyemaikina etic kitesec ikidunyet yok – agyelanar eba ngolo ematare akuwar kya.*
- Ani kikinupit iwon ebe erae etic anguna ka akituruunio iwon Akuj, alipite epedoriata nu ayaun ationis loyakae ke etic iteo iwon?
- Eyaunete ngirotin lu akilocokinet itiyae iyong etic kon a?

Emitakinit Akuj epite ngolo itiyaete iwon etic yok

Elimunitoe ebe anginapaki eroko ngiketiyak ngulu Kristayon aloticisio.

- Aguna ainyo itamakinitotor iyes atemar emaikina nu torae nguna akire?
- Itiyasi nu alowaitin akwap kus a?
- Anu itamete iyes eyakaunor Akuj anguna ke elimitene angikristo anguna anu?

Angina nyelimunitor ebaibul atemar epolok ngiceticisio akilo nguluce eyakatar Ebaibul nguna alalak anguna ke epite angolo emaikina iwon etiyata eyokotic. Erae nu nguna apolok alorwa yok – ikiyaenene iwon apaki ngina aoyan ikitiyae, angun, iitana iwon ka acoit aripikin epite ngolo itiyaere iwon etic yok.

EKIYAN ANATUKOT ANGINA ALALAN

Kingolikisi ngingaeta lu. Anu ikitatamete iwon ngingaeta lu anguna ke etic? Tolimutu euruwaka alogurupo kus

- 2 Ngitesolonikae 3:10-12
- Ngakitadapeta 10:4
- Ngakitadapeta 19:15
- Ngakitadapeta 21:25

Nyaanu nguna itamete iyese ebe ikitatamete ngingaeta lu anguna emaikina iwon kitiyare etic?

- 1 Ngikorinto 10:31 – Akituruun Akuj
- Ngikolosae 3:23- Akitiya ebi itiyae anguna ka Akuj

EKIYAN ANATUKOT ANGINA ALALAN

Arae akiyar a Yesu neni lala ngina ka akiciere ngabaoi. Totama kerae toanyuwarite iyong Inges ikwa ekecien ngabaoi.

- Nyo itami iyong atemar kikote ngiboro ngulu etiyae Inges ai?
- Totamak kerae kitiyaete iyong ka Inges aneni iciere ngabaoi: kikoni ai ekitiyae ka Yesu aneni iciere ngabaoi?
- Alipite etiyaa Inges alotooma apaaran?
- Alipite etiyaa Inges emam idio ngini etee Inges?

Alorwa angulu ka akiteteuno, abu akilocokinet ngina ailiilon totakanun alorot angolo etiyaata ngikristo ekecetic. Anapaki angina ke ekingaren apotu ngitunga togeikis akisyom ebaibul anguna ka aonyunia epite ngolo iwuakiniata nakiyar kec anginakolongit. Anapaki angin, ani kitiyau ekecien ngabaoi emesa, emaikina kitoodiunito kwap emesa ka kidiama akibuses keng. Abu inges tema epedori Akuj aanyun kwap ka kidiama ka itiyae ekecien anguna ka akitalakaria Akuj. Ngiboro angirwa angulu etiyaunitae egogong angabaoi anguna ajokak ka togogong akilo.

EKIYAN ANATUKOT ANGINA CICI

Abolya

Toseu etic ka tolem ngaboliasio ngaarei: Ipei itiyae ngolo einakinit akituruunet neni ka Akuj ka epei itoodiunit itunganan ngini itiyae etic pa einakinit Akuj akituruunet. Kitiyata ngabolyasio nu akokingaren atukot daadang.

EKIYAN ANATUKOT ANGINA ALALAN

Kedaun nginabolya kiyaana:

- Nyaalu ngidirotin ngulu ingolik iyong itunganan einakinit Akuj akituruuno alotic keng?
- Nyalu ngirotin ngulu ingolik iyong itunganan pa einakinit Akuj akituruun alotic keng?
- Nyaanu ngatameta ngadi nguna ikipedori akiyatakin tooma nguna ikimaru iwon nu?

ATAMATAM ANGIPEIPEI

Totamak anguna ke etic kon. Nyaalu ngirotin ngidi ngulu ituruunitor iyong Akuj alotic kon? Kingit Akuj akitoodikin iyong ngiboro ngidii ngulu ipedoria iyong akitiyaa ejok anguna ka akituruunio Inges akilo.

Akitatamet 5: Akiduk Ebuku ka Akuj

Nguna elosikinitoe

1. Itemokino iwon okerito ngawati yok angilopeyek ka akiyar ngina ke ekal ikotere ikipedori akilocokin ngatuketa yok akilo ikwa ebuku ngolo ka Akuj.

Ngiboro

1. Ngakaritasia nguna inakina 5.1 'Eyauni ekal epei angikristo atiakatiak' eemut
2. Ngakaritasia nguna inakina 5.2 Epite ngolo eraunere ekadukon ngolo a ebuku
3. Akaritas –aneni aipei tari Lokal

Egeikini aneni yok

Anakitatamet angina kaapei ikipotu iwon erworo anguna ikiinakinia Akuj alosikinet ngina ajokan.

- Nyo erae alosikinet?
 - *Ebuku ngolo ka Akuj*
- Nyaanu nguna emaikina iwon etiyata anguna ka ariamunia alosikinet na?

Atukot ngina ilocokino

Tosyoma eemut lo.

Alowae ke epei, ayenen ngikristo nginapei alokaru angulu alalak erae ngulu akulyakaka nooi. Ariamunuyete ngikalya ngulu alalak ngisilinga ngulu ekuduoko. Etingakina ikes akitare ngamanat nguna aya neni alwanan aloreria kec a ani edoli akilem ewokete ikes ngikinyom angakausinei anerae amunaara erukude pa apedori amotoka akitor anguna ka ayaunia akimuj. Ayakatar ngolo-kal emucele ngolo eyai ngilapio ngikanikaapei bon alotooma ekaru. Ani ngilapio ngulu ke ekaru alosete ikes namoni anguna ka akiwarit akimuj. Anerae anguna pa ayeniata ikes itingitene ngiboro ngulu eriamunuyete ikwa ngisilinga, apotu ngikalya kec toyakaun lodenio angolokaru. Amam ngicoronin aloreria kec ka adiakasi ngitunga anginapaki. Adisiak ngireria ka aoete ngakais kec anginapaki. Pa alosenene ngidwe kec losukul. Adit tari ekelesia kec a akulyakana ido tomunikinito eyare anerae ayai aridakinit anguna ka atyakatiaka angina ayai tooma.

pa acamakinitae ngariongeta nguna ka akitopol akwap itiyaete ka ngatuketa nu ka anguna atakani ebi eyai akigyeno ngina adit neni kec anguna ka alomunia alocan alu. Nait apotu nu kibelesinos ebuni ekal epei akitatam ngikarikok ngidi alokelesia ngulu ka atukot alotooma epite ngolo emaikina ikes tominatar ngikidunyet kec a nguna ka apolou ke ebuku ka Akuj. Nyeinakina ekal lo ngolo etatami ngikarikok ngul ngisilinga ngidii, nait akitatam bon nguna ka arakau ngulu iwuapito ngakiciket ka Akuj.

Abu ekelesia tobongok nguna apotu ikes kisisaut anakingarakin ngulu anatukot kec. Apotu tosubakis ka tonyaasi ngirukudei. Apotu kingarakin make anakilem. Apotu toduko ka tosubakis ngakais. Toduko ngicoronin. Kiyakiyasi ngidwe kec losukul. Apotu totinga ngikulyak ka ngaberu ejok.

Alotooma ngikaru ngikan, abu atukot kibelesin (Apotu ngikarikok ka atukot tobongosi neni ke ekal tolimokis ikes ebe nyeringa ikes ekulyakaka. Eyatakin ngisilinga ngulu eriamunuyete ikes. Engaleete ikes. Elosenene ngidwe losukul. Akilo apolou ekelesiya! Aruwor ngitunga neni lala anatukot ngikristo kedaut aanyun epite

ngolo etodiunia ekelesiya amina ngina ka Akuj natukot. Abu ekelesia toyakaunotor ka arucokina ngina ajokan ka ngikepukak ka todaun akiteriamunit ikes ngican.

Ani ngina abunio atukot angiketiya angikristo ngina ke ekitopoloe anarionget ka ace aanyun nguna apotu totakanut tooma natukot na, nyenupa ikes ebe ayakauna atukot na ekingaren nakulyako alokaru angikan angulu alunyarosi. Ani ngina ayenuniata ikes nguna apotu totakanikis natukot anapaki angina euruwana apotu toumokus! Togeikis ikes akingitingit ngolokarikon “Anu ipotu iyes kitiyata anguna ka ayaun akibelekinet na?”

Iyete iyes nguna apotu ngikarikok tolimutu a? Apotu ikes angipepei tolimut abongokinet ngina ikwaan “Ikiwuapit isua nguna ka Akuj.”

EKIYAN ANATUKOT ANGINA ALALAN

- Anu apotu kilocokinos anatukot ana?
- Erae nu nguna ke etau kori nguna ka akuwan?
- Ngina engisiata ngiketiyak ngulu ka akitopol anguna abu atukot kitiya anguna ka ayaunia akilocokinet, anibongokinet itamakinito iyes atemar einito ikes?
- Anibongokinet apotu ikes daadang tolimokis ikes?
- Anu apotu ngikelesiyae kitiyata alotooma atukot akitoodiunia akeroru kec Akuj?

Alipite ilocokinere iwon atukot yok?

Ani kikicamit iwon aanyun ngatuketa yok kibelesinos, iitanit iwon akiwuapakin erot ngolo ka akerit Akuj. Adoketait ngina esyaunan erae akibelekin mono akiyar yok angilopeyek. Iltana iwon ewuakisi ngakikinyometa nguna ke ebuku loticisio daadang ngulu ikitiyae iwon.

EKIYAN ANATUKOT ANGINA ALALAN

- Ilokini ayokokiyar ai erae kerae kiwuapitetei iwon acamit ngina ka Akuj nginapaki daadang anginakolongit?
- Totamak ngidiboro ngulu itiyae iyong alotooma apeikolongit. Ani kerae kiwuapite iyong acamit ngina ka Akuj nginapaki anginakolongit kitiyae iyong ngiboro ngulu a? Kitiyae iyong ikes egelaana a?
- Alipite epedoria acamit ngina ka Akuj akilokcokin ngiboro ngulu itiyasi nginapaki ikwa ejotoe, ekimuje, esubanakine akimuj, akidu amana kon, aokun ngakipi? Emitakinit Akuj epite ngolo itiyaere iwon ngiboro lu a?
- Tosyoma Mateo 6:25-33
 - Anukiro nguna eyalolongioto ngitunga? Erae lu ngiboro ngulu angitai kori ngulu angawati kori ngulu angawati ngulu epetuna itiyao?
 - Nyaani abongokinet a Yesu?
 - Nyo itamakinit iyong atemar abala Yesu? Alipite iwarunere iwon Ebuku ngolo ka Akuj alotooma nginibore daadang?

Epedorete ngatameta nu akingarakin itamakini ebe ngina aponiata ngitunga neni a Yesu alimokin Inges ebe amitakinito ikes anguna elosete ikes akimuj ka akimak. Abongokinet keng na ebe “Kiwara mono Ebuku ka Akuj”. Nyaani apolou angun? Erae mono apolou atemar nyemaikina iwon otamete anguna angiboro alu a? Nait oyaasi apaki daadang akitiya anguna angiboro ke etau ikwa akilip a? Ani kerae etiyata iwon nu keruwor mono akiyar yok ngina ajokani a?

Nguna ajokak anguna yok, ayai idio ngini abu toyar akiyar na ngina ajokan ka kitiya acamit ngina ka Akuj ngapakyio daadang: (Yoana 14:13). Epedorio iwon aanyun akiyar keng, aanyun apolou ngina kiwaritor ekingaren Ebuku ngolo ka Akuj. Toanyutu ngingaeta lu: Anu ikitatamete ikes iwon anguna angiboro angidii angulu abu yesu kitiya?

- Mariko 6:3 – akitodol ngikaru ngatomomniuni erae Yesu ekecieen ngabaoi. Alotooma atukot kec amam pa eteo Inges erae Ekarikon ngolo angitai, nait itunganan ikwa ngulu. Tari ngina arakar Yesu ekecein ngabaoi arubakinit Inges erae ngini itenikina nakiyar ngina idiiri. Emame adiopaki anakiyar a Yesu ngina abunio Inges toyaria emam pa etupit acamit ka Akuj. Nginapei alokaru angulu adolito ngitomon tari lokaru ngatomoniuni, arae acamit ka Akuj anguna a yesu akiwuapakin amucurusoo ke ekal kec arae akiciere ngabaoi.
- Yoana 21:9-14 – Abu Yesu kipo akimuj ngina angikewuapak.
- Mariko 4:38 – Ngina aupia Yesu abu Inges kiyengu.
- Yoana 2:1-2 – Abu Yesu toyakaun lokiitanu
- Arae lu ngiboro ngulu aikongin kori arae ngulu angitai?
 - Arae ngiboro ca ka etiyao anginapaki ka torae bo ngiboro ngulu abu Yesu yaa apaki Keng anginakolongit itiyae. Torubakinite iwarit ebuku ngolo ka Akuj anginapaki, aringa Inges iwuakinit ngarwa Keng itiyae ngiticisio ngulu anginapaki. Anapaki angina amam pa atiakara Inges anacamit ka Akuj nait ejaanakini Akuj ilelebiara.

Tosyoma Mariko 1:21-34

- Nyaalu ngiticisio ngidi ngulu abu Yesu kitiya akolongit ngin?

Alongaeta alu ikiyanyuni Sobboth alotooma akiyar a Yesu. Abu Inges yaa ataparac alosinagoga itatami. Abu nait ekau tobongo lore a Petero akijaanakin ikes. Ani ebong ebunguni abu Inges tolot kinga ka abu yaa apaki akijaanakin ngulu anakitangaleunun angikadiakak.

- Alipite isikwaanikinere nu ka ekisitayae yok esabit? Nyaanu nguna egelaaka ka anu ikwaan?

Ikwa ipedoria aanyun alokaru angulu esyaunak akiyar Keng arae Yesu ekecieen ngabaoi. Tari anapaki angina ageunia Inges akitatam ngulu. Nyerubakinit Inges eyait ngisaai daadang ilipi ka tatami. Abu Inges kimuja ka ngikonei, abu Inges yaa apaki ijaanakini ngikonei, abu Inges tojoto ka kiengu. Nginibore etiyae Inges daadang eyookino alopote angolo ka acamit ka Akuj. Tari anapaki angina etiyaa ngiboro ngulusek itiyao, etiyae Inges nguna acamit Akuj Inges akitiya.

Lokaato Lawrence

Alotooma ngikaru 1608 aponi kidounoe ekile anakwap a France. Abu inges toruwor ekristoit alokaru angitomon ka ngikanikauni ka ani edoli ngikaru ngatomoniyaarei, abu tocam ebe ecamakini inges akitopoloun akiyar keng ilelebiara neni ka Akuj. Abu toloma natukot angikelipak ebe (Monestry) neni aponere inakinae inges ekiro ebe lokaako Lawrence. Abu inges totamak ebe analomar keng lomonastry eyai inges apaki daadang alotooma ecapel ilipi ka ipuro Akuj. Kikote neni dang, abu inges toriam kiwuakin inges lojikon akitiya. Alotooma ngikaru ngitomon abu inges toronik ayakau lojikon toya ngulu locapel. Abu inges tokadanak ainakino etic ngolo aikongin ngolo emam apolou.

EKIYAN ANATUKAOT ANGINACICI

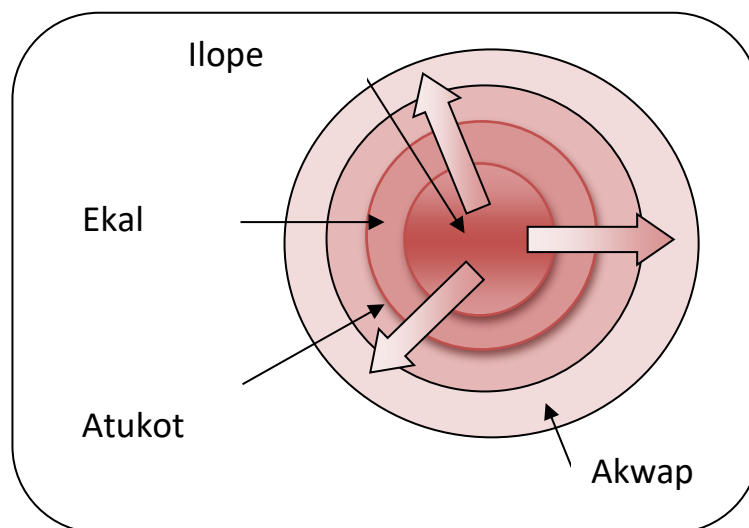
- Ani kerae kiriamakina iyong ka Lawrence alokaru angulutomon alu, anikitatamet ipedorit iyong aainakin inges?
- Itami iyong etic ngolo a Lawrence alojikon arae ngolo amamu apolou akilo ngolo a Monks alocapel a?
- Tosyom ngigaeta lu ka totamak eyakae kec lopite lo:
 - Mateo 25:40 (34-40)
 - 1 Ngikorinito 10:31
 - 1Ngikorinito 13:1-3

Kelunyar ngikaru ngitomon abu Lokaato Lawrence toyenu ebe epedori inges akijaanakin ka akipuro Akuj emam pa imarar neni eyai. Abu inges kidong itiyae lojikon. Nait abu toanyu ebe eyai inges akilo nayakau ngina ka Akuj ebi ipuro alocapel.

Ikitoodikinit iwon Ebaibul ebe emitakinit Akuj akilo epite ngolo itiyaere iwon ngiboro akilo nguna itiyao iwon torae ca nguna itiyao nguna nyerae asecit. Nginibore epedoritae iwon akitiya esitiyata anguna ka ayaunia akituruno neni ka Akuj.

Ageiyar aneni aipei, lokal ka natukot

Egeiyari akilocokinet aneni aipei tokeiyar tari lokalia, angun, todol natuketa ka tari nakwap. Erae lo erot. Nginapaki iwuapakiniata ata ati ka ngikalya Akuj. Ekeiyar nu natuketa. Ikwa egeuniata ngatuketa akiyar anakeroru ka Akuj, ilocokinete nu ngatuketa nguna irikaunito ikes ka toropasi kingaren tari lobukui.

Ekal

Tosyoma ngingaeta lu:

- Ngikisila 6:7
- Tito 2:3-4
- 1 Timeteo 3:12
- Tito 1:6
- Alipite epedorere iwon akisimukekin ngikalya yok?
 - *litana iwon akitatam ka akiwuakin akitoodikinet ngina ajokan anguna kec.*

Tosyoma Luka 2:52

- Ani kitatamet aponi iwon kisisaunae alongaet alo anakitatamet yok angina ke ekingaren?
 - *litana iwon apoloun alorotin anguluomwon a daadang.*

EKIYAN ANATUKOT ANGINACICI

Kimarutu ngirotin ngulu alalak togelegelya ngulu ingarakiniata iyes ngikalya kus alotooma ngirotin ngulu omwon. Kingitak nginitungan toseu ipeibore ngini itiyaete ikes alotooma ngolowae (erukitene, nguna ke etua, ekuwane ka ngatameta) esabit lo.

Ngatuketa

Ngina ilocokinotor ngatuketa eyakatar ikes acamit aanyun ebe ibelekin ngatuketa kec. Tosyoma eemut lo ngolo ke ekile ka ekal keng ngolo abu kibekek atukot (anguna angituna angulu nyesiomito inak ngakaritasia 5.1 kingitak ngikasyomak tosioma kaatibon.)

Erae lo eemut ngolo akire ngolo ke ekile angolo abu towotokis ke ekal keng nakwap ace ngina amamete ngikristo anguna ka amoria ka ikes Kristo. Acamit inges aanyun adukokino a ebuku ka akijaanakin ngitunga alakun ka ibelekin alowaitin alu: alotai, alorukitene, anamameta ka anagogong.

Ilocokini epeikal angikristo ngitunga

Ngikaru nguluomwon ngulu alunyarosi ngina awotokinia eketataman a Evanjeli nakwap na arae ngina arakar atukot angitunga daadang ngulu a Hindu. Ayai ere lo lomoru Himalayas ngolo arae 1,000ft above sea level analilim. Ayai amana ngina ke ekawa ngakilomitae ngadii alodiyete ere. Arae neni ariamunitotor ngitunga etic alore angol. Kikote neni dang, adit etacit nooi ka amunikinito ngitunga akiyar angulupei silinga tari keyakatar etic.

Adukuno ere ngolo aropii angakais ngatomoniyaarei ka ngakan anguna aramakinitae ngababat angidooli, Amame ngicoronin alore angol. Angina arakar neni aoyan, alilim akwap nooi. Kikote neni dang, aloseite ngidwe emam ngamuk ka abuwonorito ngakokes.

Ayai nginakai nalup ngadii nguna akudioko. Epoete ikes anakibois angina adit ka kileleba apuruu nooi ka toyai kinga, esipokinitae amoti kiding ngikiyal ngiuni. Ayakatar ikes ngikokoro ngidii ngulu akerete alokinga ka nakais ido kitongorianete alapatu.

Arae esukul ngolo aapi aneni kec ngakilomitae ngaarei. Alwanikinit ngidwe nooi anguna ka alosenen anginakolongit ka ayakatar ikes etic lore ngolo kitiya. Angun, ngidwe ngulu alalak pa alosenenete losukul. Pa apedorito ngitunga ngulu apolok akigir ka akisiom, anguna angun, amodianakinete ikes ngulu aloreria angulu edunyatar ikes.

Akuduoko ngamanat anerae akibois ngina aya ngakipi ngina aapii arae ngakilomitae ngaarei. Agogong tari dang ayaun ngakipi nguna emasio ka nguna kilonget, nyimario nait nguna icwaicwayere emanikor. Ayai paaran apaipo ngina arikunit ngakipi alotanki, nait amam pa esitiyae ka nyesubakina ngitunga anguna akolotor ikes.

Adit akiru nooi mati alotooma apaki apei bon ngina eriamuniata ngiketak akiru ngina itemokino anguna ke emucele. Amame akibois ngina kitakina ngidyas. Ani keyakatar ikes abaat alemunete emucele ngolo itemokino yaa nalemet nginace.

Arae ngitunga ngul Hindu, anguna angun, elipete ikes ngakujo nguna egelegelya. Ayakasi ngakujo nguna edeparito amilion apei, angun emaikina Hindu, kimaimayete ka kipuros. Ayakar ere ngolo ngitorubei angakujo anguna a Hindu. Nginapaki imujete ngitunga angireria ecakakinete ikes akimuj kwap anguna angitai angulu irimito.

Ayai neni atametai ngina ka akilouno ka amamukau akigyeno. Akecekigyeno bon ebe acepaki analunyar angina ebuni eyarunete ikes ka toriamut akiyar ngina ajokan. Nait ayai nabo dang aceinakine ebe ani kitogoa ikes ngakujo ituruworio ikes ngimirio kori ngingokwo. Apotu ikes toyakaunos naloc emam erot neni kitoro.

Lepcha inges eketataman a Evanjeli ngolo abu tolot nakibois ngin. Abu inges togeiki aripun nguna apolok nguna aya nakibois ngin anguna ka akingarakinia nguluce akitojokunia engalee alokos angolo abu yaa epeilap. Nginapei erikakinia inges ekos abu torotok kaapei ke ekal lo ikotere ikes iboikinosi neni akingarakinia ngikidunyet kec anakitomor nguna esisaut ikes. Ayakatar ikes alapatu kec ngina asekan ka neni kipoet neni edukitoe – ayai eneno ngolo ekeara, ngolo etapatanit ekipoe ka akisitiya ngakito nguna ekudupoko. Ayakatar

ikes akai neni aperete ngikokoro. Apotu ikes todupakis amana ngina cici anguna angidyas kec ngina abu kingarak ngidwe kec anguna ka akinyalia ekimuja. Ayakatar ikes ecoron kec ka amamukatar ngidwe kec ngikur kori ekuuruton ikwa ngidwe ngulu alore angol.

Abu Lepcha kitiyau etakani angakipi ngolo ewuakinitae anguna ka akiwounio ngakipi nguna ka akiru anababat – nginapaki ebunio akiru. Apotu ngulu torokosi atameta na ka nginapaki ilimia akiru ariamunito ikes dang ngakipi.

Apotu ikes tocunakis ngitunga akitiya kaapei akiwuakin apaipo ngina pei alopipa tari lore ka eyakatar tokona ngitunga ngulu ke ere ngakipi nguna alalak nguna tari ebukonokinete namanat kec nguna angidyas. Apotu ngitunga ngulu alalak torokosi eduke angakais anguna aperete ngikokoro ka adukokis dang ngicoronin ngulu nyebosak ka nyeyakatar ngicuc.

Ani ebuni ekal a Lopcha apotu ikes kisyakis akitatam ngitunga ngulu apolok ka ngidwe akigir ka akisiom. Apotu ikes togeikis akitatam ngidwe ka ngisorok epite ngolosimet. Nakwarina, eyakatar ere esukul kec angilopeyek ngolo angidwe ngulu edolit S.4.

Nakwarina eyai ekelesia ngolo edit anerae alotooma ngikalya ngatomoniyaarei ka ngikan aseut ngikalya ngatomoniyaarei ka ngiuni Yesu ikwa ekalakunan kec. Nu daadang erae anguna ke ekal ke epei angolo apotu tomora Kristo ngakiro ka ngiticisio.

Eyakatar ngitunga ngatameta nguna ka akingarakin make ka eyanyunete ebe epedorete ikes akiyar engaleete anerae abu ekal epei tongirik abunore neni kec akimor akiyar kec ka ngulu.

Irworoe eemut lo anginapaki aloreria angulu alokuju India ka alokide Nepal. Nakwarina itiyasi ngunapeikiro aloreria angulu erae 120 anakwap angina. Ebelekin akiyar angitunga anawati. Nait ka akibelekin ngireria dang alotai imorianakin tokona ngitunga 107 aloreria kaapei ka ngolo apolon ngolo angireria angitomon ka ngiare ngolo erae ngimembae 200.

Alotooma India ayeut ngipastae arionget ngina enyaritae Agape Church ngina elomarete ngulu alalak alokelesiyae alu: Ngina eyakaunotor ekal ngolo Kristoit alosikinet ngina ngina aanyunet ebe emaikina atukot kec kibelekinoe epedorete ngiboro ngulu ailiilok atakanun anguna ka Akuj erae kiwarito ikes acamit ka Akuj ka totenito akitiya analosikinet angina ainaki Akuj ikes. Ngikalya ngice ngulu erae ngitorubei ebelekin anarakau ngiturubei ngulu ke ekelesiya anakingarakin ngulu ngulu eweikinet ekelesiya. Erae akilip kosi ebe eruwor lu moi ngitorubei alokelesiya anguna angulu.

- Nyaanu ngakibekeninet ngadi nguna abu Lepcha yau natukot? Kingolik nabo eemut ka kiwuanak ngakiro nu nguna ke erukitene, etau, ngatameta ka agogong.
- Alipte abunio inges yaunia akibelekinet na? Ngae ageunia inges? Ekal keng.
- Ikoni ai akilocokinet ka atukot anguna a Lepcha?
- Alipite iruworor iyong ikwa Lepcha?

Toyeni nu: *Anatutubet a 4 ikiinakini nabo isua iyes ngakitatameta nguna ka angaleu nguna ikwaan ka nguna abu Lepcha tosiom.*

Ngakitoodikinet angitunga angulu apotu toduko Ebuku ngolo ka Akuj

Tosyom ngiemuto ngulu etupakinet kiyaana ngakingiseta kedaun ngolo eemut.

Adolonokin ngidakitarin

Abu epastait anakwap angina apakaritae tokorak ngikisila ngulu itepegarito apukan alomosque. Abu apukan tongoo ka abu kinyaka acamakinet ngina ke etic anakitatam. Amam pa ajokak girotin keng ngulu ka akitatam. Apeikuwar abu inges toyakaun neni etatamere ka abu kisisau nguna ka amina. Abu inges totamak anguna ka ayeunet ana angina kitete. Abu inges atipei yaa ngitunga ngiomwon togyel amugati ka kingitak ekaolon ngolo ke edakitar acamakinet inges aanyun ngikadiakak, akimor ka ikes ngamukati ka akilip anguna kec. Abu atukot na toriam acamakinet, nait aponi kiwuakinae ikes nagule angitunga angulu ediakasi edeke ngolo nyengaleuni. Arae epeikadiakan anen ekile ngolo nyirworikina ngikaru ngulu alalak. Akilo alosit, alyat inges. Abuunit ereet keng ka emuleliara. Akatal akit keng apei. Ayakatar inges abosis ngina aronon. Angoriana inges nooi. Apotu ngipeyok kidokokis ngakan neni keng anguna ka akilipakin ka pa acamito akitap idiobore mati kilongor inges.

Esabit ngolo atupakini abu epastait ka ngirukitos keng tobongosi. Abu ekile ngolo aoyan aloyaye angule ngina angitunga angulu emunaara ngadam bu neni kec. Apotu ikes kingitakis inges Akiya ikes natukot angikadiakak. Abu ekile todolo tema, ayong ngolo ngoon ingarakinete iyes anakilipakin esabit ngolo alunyar. Abu akilip kec kilocok inges ka tocamito ikes ikes akilipakin inges nabo. Kikote neni dang, nyepedo atukot na akiyen inges, angun, apotu tolimokis inges ebe emamukatar ikes apaki ka kingitakis inges ayaar ikes neni aya ngikadiakak ngulu. Abu inges inges kitiya ka apotu ngiketiyak ngulu ke edakitar kisiyookis atemar arae inges kire ngolo adiaka ka alyat ka inges ngolo apotu ikes kilipakis esabit ngolo alunyar. Abu arionget ngina ke edakitar toumok. Aponi kitangaleunoe ekile. Alosi inges ka erwor. Apedorit inges tari akigir. Aponi kibelekinoe edeke keng ngolo pa angaleuni toruwor ngolo engaleuni.

Ani elunyar apaki, abu arionget ngina ka angaleu torubak eburnene, eyaununui ngamugati ka ngilowi ka akilipanakin ngikadiakak. Apotu ngikadiakak ngulu togeut angaleunun alopite angolopei. Etupakinete, aponi tonyarae ngitunga lu akilipakin ngikadiakak daadang 800 kapei ka ngiketiyak. Abu Akuj kitalalau ngiboro ikwangina apupoto ngulu ke etic kec. Alotooma ngikaru ngiuni ka anakitererengiet apukan, abu atukot ngina kiyalakin toruba itiyae lotunga 2,600 angolosabit alodakitarin angulu kan, ngireria angikokiok ngikan, neni eenere ngitunga ngiarei ka neni itangaleere ngitunga ngulu enyasut ngikito ikwa emira ebangi ka ngagwe. Apotu ikes togeikis nabo dang akijaanakin ngidwe alorukudei ka angulu emam ngireria.

- Anu apotu totakanut aloemut?
- Anu apotu togeikis alotooma nu daadang?
- Nyo abu inges kitiya?
- Anu apotu totakanut?
- Erae atukot keng tokona ngina iyatakina kori ngina edit ikwa ngina acamitor Akuj anguna angiticisio keng?
- Anu ikipedorit iwon akisisaun aloemut alo?

Anakisicano tari lorikitene

Ayai epastait nakwap ace ngina agolito, anyaraeneneo inges jwi jwi polis. Abunene polis nakitatam keng ngarwa nguna edolito ngakanikaapei alotooma ekaru ka apotu yaasi inges akiboi apopolis. Apeikuwar abu inges kisisau atametait ngina ka akidud Ebuku ngolo ka Akuj ka abu inges togeit akitatam ekelesia atametait na. Abu inges kisimukek ekelesia keng ka ngulu eweikinit inges ageikin akijaanakin angikidunyet kec ka akiwarit ngirotin ngulu kitopoloet atukot kec lopite ngolo ecamitor Akuj.

Apotu ngikelesiyae togeut ngiticisio, ainanakin neni angulu iitanito, akiduk ngakais angapuseru, asubanakin ngirukudei, akiduk ngicoronin ka ngulu dang. Abu ekelesia togeik apoloun ka apotu ngikristo togeut akicat. Apotu ngigurugurusio ikwa ejie, ngikilees ngulu eyaunito ematet tojongoto ayakau natukot. Iwadio, apotu ngikepukak ngulu ka apukan toriput akilocokinet ngina, abu epastait ke ekelesia keng kitolomut natukot. Alotooma nu apotu ikes kitaraut epastait ekarikon ngolo ka apukan anatutubet angina. Abu inges togeu alotic keng angolo esyaunan akitatam ngulu epukat inges nguna ka angaleu ikotere epedoriata ikes akitatam ngulu anatukot ngakitatameta nu. Tokona ajoku engalee angulu iboiyete anatukot angin.

- Anu abu epastait lo kitiya?
- Alurotin adukio inges Ebuku ngolo ka Akuj?
- Anu apotu totakanut?
- Nyaanu ngakitamateta ngadi aloemuto alu nguna epedorio iwon akiwuakin nakiyar yok angilopeyek?

Apotu ngidwe tolomasi losukul

Alowae ke epei akuduoko ngidwe ngulu alosenete losukul. Abu epeikile ngolo abu toyenu apolou ngina ka akisiom inakin akikatakin ka akitiya idiobore anguna angun. Abu inges kirwor neni anguluce alokelesiya anguna ka ationis ana ak abu tocunak atukot adio ngulu acamito akitiya ka inges alemar ationis na. Apotu ikes togeut adolokin angina ka isimukekinito ngikalya Akiya ngidwe losukul. Alotooma nu apotu ngidwe daadang alowae angolo kidongo tooma losukul. Apotu ngikapokok ngulu angisukulo alowaitin anguluce toriput ngakiro nguna etiyasi nu anatukot keng ka tonyarata inges alosit lowaitin akisimukekin ngikaurunak kisidongo ngidwe losukul. Tokona, meere ngidwe ngulu alore keng bon nait ngulu angiyeneta ka ngireria ngulu idunyatar inges.

- Alirot adukio ekile lo ebuku ngolo ka Akuj?
- Alipite epedoror akitiyakin idiobore ngini ikwaan ka ngin alotooma atukot yok?

Ikipedori iwon daadang aruwor idio ngini eyauni akibelekinet natukot yok. Amam pa arae ngitunga lu ngulu egelaaka ngulu etererengitoe. Arae ikes ngitunga ikwa iwon pei. Ayakatar ikes alokiding kec asiomit ngina adit nait acamito daadang akitiya nguna apedorito ikes anakiduk Ebuku ngolo ka Akuj anatukot kec.

Epite ngolo ka aruwor ikadukon ebuku

Epedori Akuj akitiya nginibore daadang ecamit Inges. Epedori Inges akiduk ebuku emam pa kiitanit iwon. Nait meere ayeunet keng ngin, erae ayeunet keng akisitiya iwon akiduk ebuku keng. Egeikini akiduk Ebuku ngolo ka Akuj aneni yok. Tosityoma ngun kori inaki ngikasyomak ngakaritasia 5.2 kingitak ikes kilipa etamakinito epite ngolo ebongokinioto.

Tokorak ngakaritasia 5.2 – Epite ngolo ruworet Ebuku

1. Kisyak aneni kon

Adoketait ngina esyaunan erae aanyun ebuku ngolo ka Akuj edukuk tooma nakiyar kon, lokal kon, lokelesia kon, natukot kon ka alotooma akwap inges iripikiner iyong ilope. Icamit iyong ikisitiya Akuj a? Icamit iyong akiwuapakin Akuj alotooma akiyar kon daadang a? Nyaani ipei kori ngiboro ngiarei ngulu ipedori iyong akitiya anguna ka akitojokunia esabit lo?

2. Kitatama ka kisimukek ekal kon

Ani igeuni iyong akiwuakin ebuku ngolo ka Akuj tooma nakiyar kon daadang togeu akitumunikin ekal kon akitiya ngunapei. Ikwa ikisiomia emaikina iwon etatamete ngikalya ngapakio daadang (Ngikisila 6:7) nyemisitae nguna ikitiyae iwon. Kiwaru ngirotin ngulu kitatamet ekal kon alopote angolo itiyaa iyong, alotooma akisirwor ikes akiwarun ngirotin ngulu kingarakinete ikes toyenuniata akijaanakin nguluce dang.

Totamunite ngiboro ngulu ibu iyong inaki akitiya anakitatamet alotooma ngirotin nguluomwon kingarakinia dang ekal kon topolounio.

3. Kingitak Akuj ikisitiya iyong akilocokin nguluce

Togeik akilip ka kingitak Akuj ikingarak iyong akilocokin nguluce. Kiwaru ngirotin. Ani iyanyuwari ngitunga ngulu iitanito, kingit Akuj ikingarak iyong akitoodikin epite ngolo ipedoria iyong akingarakinia ngitunga ngulu.

Etenit Akuj akilo akingarakin iyong akiduk Ebuku Keng. Itoodiuni Inges anapaki angina iyookino erot ngolo iyookino akingarakinia.

4. Tolaku nguluce

Toloma lotic ngolo ke etic ka amina ka toriam ngirotin ngice ngulu kijaanakineta. Tari pa kiyakatar iyong acamit ngina nyipedoritor akitiya anguna alalak, emaikina iyong kisitiya ngainakineta kon daadang nguna ikiinakinit iyong Akuj akijaanakinia. Ani ijaanakini iyong igeuni iyong apoloun ka iriamuni atemar ipedorit akitiya nguna alalak akilo.

Akitatamet 6: Etic ke Ekelesia anakiduk Ebuku ngolo ka Akuj

Nguna elosikinitoe

1. Toyenu ebe itemokino ekelesiya toyai kidding akilocokin atukot toruwor ikwa Ebuku ngolo ka Akuj.
2. Toyenu ebe epol nginitunganan alotooma ekelesiya ka emaikina daadang kimorikina anakiduk Ebuku ngolo ka Akuj alorot a edio.

Ngiboro

1. Ngakadia nguna anginerin akuwan

Akisileerekin

Anakitatamet yok angina alunyar, ikipotu oanyutu erot ngolo ka akilocokinet – epite ngolo egeunia aneni kon ka kiropok local kon, natukot ka nakwap. Kikote neni dang, eyai acetutubet ngina apolon analosikinet ana: Ekelesia/Ekanisa.

Anguna ka ariamunia alosikinet ngina apolon na, erae ayeunet ka Akuj na ebe eyakaunor Ekelesia/Ekanisa etic ngolo apolon alotooma akilocokin.

Tosyoma Ngiepeso 1:22-23.

- Nyaali etic ke Ekelesia/Ekanisa?
 - Akisilelebiar etic a Yesu

Tosyoma Ngiepeso 3:10.

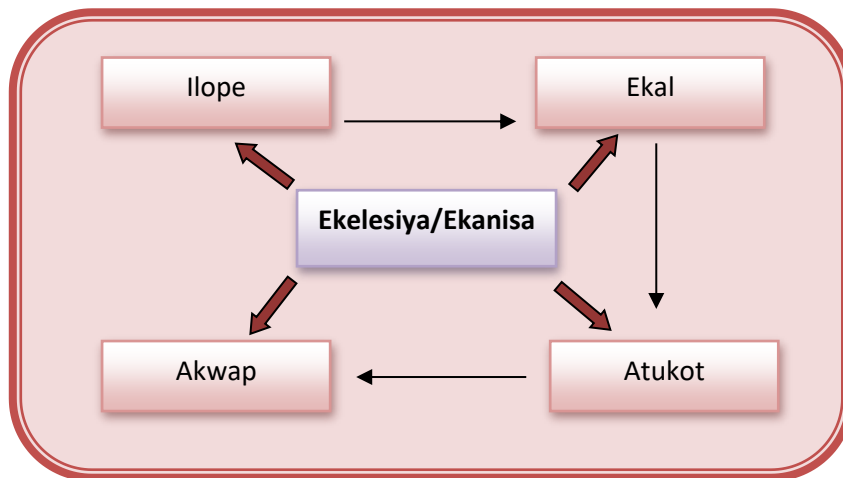
- Nyo isitiyae Akuj anguna ka akiteyenunia aosou Keng?
 - Ekelesia/Ekanisa

Nyepatana jwi jwi ayenun ngingaeta lu, nait, ikitatamunito ikes iwon ebe einakinit Akuj Ekelesia/Ekanisa etic ngolo esekinitae ngolo ka akiduk Ebuku Keng. Ekelesia/Ekanisa inges akuwan a Kristo. Erae etic a Ekelesia/Ekanisa akisilelebiar etic ngolo a Yesu, ayaun ekisil losubuna daadang.

- Nyaanu nguna etakanunete erae kegolokin ekelesia? Epedorete ngulu nyerae ngikristo anatukot kus akingurungurakin a? Anunga ainyo? Ani kemam ikotere nyo?

Emaikina Ekelesia toyakaunor akilocokinet ngina ikoni ngin, ngina nyelakarotor ngimembae ngulu ka atukot erotokini Ekelesia/Ekanisa. Oramakisi etorube yok nabo anakitatamet yok angina alunyar ngolo aponi iwon toanyunae alorot ke ece. Ogeikisi aneni ailope, oanyutu ekal, ekobasi natukot ka angun nakwap. (Toramak Nabao).

Erae etic ke Ekelesia/Ekanisa akingarakin alorot alo. (Toramak Ekelesia). Emaikina iwon esicata ilope ka engarakisi ikes kisicata ngikalya kec, ngatuketa ka ngulu. Emaikina iwon dang ewarito ngirotin ngulu kingarakinet ngikalya ka ngatuketa toruworos daadang lopite ngolo ecamitor Akuj.

Akisicat Ilope

Nguna ke Ekarikon: *Inak ngikasiomak ngakadia nguna angitorubei anginerin akuwan. (Etorube X)*

- Anu emam etic kori emam apolou?
- Alunerin edisiak anakuwan?
- Anu eyaunete nu nakuwan erae kelemar nginerin ngulu edisiak?
- Ani kerae totiakatiakaara nginerin kepedorit akuwan etic a?
- Inakisi ngakitoodikineti ngadii nguna iitanitotor nginerin aakuwan ngulucenerin
- Alipite itiyaa akuwan ejok erae kemame nginerin ngice anakuwan?

Kingitak ngikasyomak topetakis ngakadia kec kwap.

- Ejokier akuwan tokona eya nginerin daadang a?
- Nyaanu nguna etakanunete erae kelemar epei nerit ane?

Kingitak ngikasyomak aseun enerit ngolo apolon kiwuakis nait ngakadia ngunace kwap.

- Epedori akuwan akitiya tokona emam enerit lo a? Anguna ainyo eyakatar akuwan nginerin ngulu apoloK?

Tosyoma I Ngikorinto 12:12-20.

- Anakuwan ikinyoma nginerin daadang. Emaikina Ekelesia kikoni akuwan. Emaikina nginitunganan alokelesia kikinyomitetei anguna ka adukunio Ebuku ngolo ka Akuj. Nyemaikina toyai idiotunganan ngini erae ngini ejemitae. Eyakatar nginitunganan daadang etic ngolo kitiya a? Eya ngiditunga ngulu anikejongoto aponenen ibusokin ekelesia ka iriworete ngulu anakitiya ngiticisio ngulu ke ekelesia a?
- Etia ai anamiyat ngulu itiyaete lokelesia? Etia ai anamait alonerin angulu ka akuwan ngulu nyisitiyao?
- Kingitak alokiding ngulu etingito ngakadia anginerin akuwan ngidi kiwuakis ngakadia kec kwap.
- Ani kerae atutubet anamiat anginerin angulu bon itiyaete anakuwan kon anu etakanunete? Erae nu dang nguna akire anguna ke Ekelesia? Kitiyae Ekelesia ejok kerae kitiyaete ngulu alalak anamiat a?
- Nyaanu nguna epedorio iwon akitiya asubakinia ationis na?

Anguna ainyo iitanitotor nginitunganan akijaanakin?

Tosyoma Ngiepeso 2:10.

- Anguna ainyo ikilakunere iwon?
- Erae ngitunga ngulu elakunitae daadang ngulu itemokino kitiyata etic ngolo ajokan kori edio bon?
- Itiyae ngitunganan alokelesiya kus ngiticisio ngulu ajokak?

Tosyoma akitadapet ngina angainakineta (Mateo 25:14-30)

- Ani isiomi iyong akitadapet na itami iyong itoodiunit atemar ebe eyakasi ngikristo ngulu nyiitanito akisitiya ngainakineta kec anguna ka adukunio Ebuku ngolo ka Akuj a?
- Isitiyaete ngikristo alokelesia/alokanisa kus ngainakineta kec ilelebiara a?
- Alipite ikipedoria iwon akingarakin ngitunga yok akisitiya ngainakineta kec ilelebiara anguna ka adukunio Ebuku ngolo ka Akuj?

Ikiitanit iwon daadang akitiya kaapei anguna ka adukunio Ebuku ngolo ka Akuj. Ani kepedo ipeitunganan akiduk atutubet adio ngina edit alobuku ka Akuj, ikwa ageunia ekelesia/ekanisa akiyar anacamit angina ka Akuj alotooma ngolowae akiyar kec a daadang ka kingarak ngulu ekelesia akitiya ngunapei, ikidukokini iwon Ebuku ngolo ka Akuj ngolo itiyae akilo. Totamak erae kerae inakina ngitunganan alokelesia kus anaanyun acamit ka Akuj itiyae anakiyar yok angilopeyek alotooma Ekelesia, ka alotooma atukot anu eyaunete nu lokolesia ka natukot?

Tosyoma Ngiepeso 4:11-12.

- Nyo etic angikarikok (Ngikiyakya, Ngikadwarak, ngikeserak Evanjeli, Ngipastae ka Ngiketataamak)?
- Alotooma ngikelesiyae ngulu alalak ebasi ikes 10% alotunga 90% itiyaete etic. Iyookino nu ikwaani? Alipite ikipedoria iwon akibelesin nu?
- Alipite ikipedoria iwon adukun ngulu ekelesia ejok ikotere ikes dang epedorete akitiya etic ngolo ka akijaanakin?

Ebokoi anginapaki ebe ngulu esiomito akilo ka todupakis akilo ikes ngulu ijaanakinete ngulu ekelesia. Anakwap a Indonesia ayakasi Missionaries ngulu etiyaete ka ngisorok. Tari angina etatamiata ikes ngisorok lu angolosabit, apotu ikes tolungakinos alopite angolo alosioto ngikristo apalagiyar. Apotu ikes totubut atemar emaikina ngisorok togeut akijaanakin, angun apotu ikes kiwukis akiciket ngina kitete ebe ngulu make eya nakijaanakineta ngadi ikes ecamakinio ayakaun nakitatamo ngina eyakaun angolosabit. Apotu ngisorok neni lala tolomasi loticisio. Apotu ikes kitiyata daadang ageikin anadolonokin ngikulyak alokalya, anaturket, akitatam ngidwe. Alolapio angulu ekuduoko apotu missionaries toanyut ebe apotu ngisorok kicata ananupit. Eitanito tokona ikes akisiom Ebaibul ka akilip. Eitanito ikes akikinyom Akuj akingarakin ikes topedoriata akingarakin kire ngulu ekelesia.

EKIYAN ANATUKOT ANGINA ALALAN

- Anu apotu totakanut aloemut?
- Alurotin ngidi ngulu aponiata ngosorok togeiniata akijaanakin?
- Iyanyu iyong ngitunga iyaata agogong kec analosikin akijaanakin alotooma ekelesia a?
- Anu itamete iyes anakitiya ebe iyata agogong angitunga egeunete akijaanakin?

Akilocokin ngikalya

Epedori Ekelesia/Ekanisa akingarakin ngikalya akiyar lopite ngolo ecamitor Akuj anakitatam ngitunga ngulu ke Ekelesia/Ekanisa ayakaunor ngikiitasinei ngulu agogongok ka epite ngolo kitopoloet ngidwe ejok ka ainakin ngikalya alolom anguna ka akijuro ka akijaanakin ngulu ekelesia.

Akilocokin ngatuketa

Ikipedori iwon akisimukekin ngatuketa yok alorotin angulu alalak. Ngirorin lu ngiuni ngulu emaikina atukot toyakaunor:

1. Akitalalaun etiae angikristo

Nyikwaan nu jwijwi alopote angolo epoloo ekelesiya yok. (Ikityae iwon ngun anakokoun ngamesekin.) Akitalalaun etiae ngolo angikristo apolou ebe eyeunete ngulu nyerae ngikristo Akuj ka acamun Kristo ikwa ekalakunan kec. Itiyaete ngikelesiyae etic ngolo apolon anakingarakin ngitunga ayenun Evanjeli ka akitopoloun ngikristo ngulu kitete.

2. Akitatam atukot akiyar anakerit Akuj

Ikwa aponere kisisaunae, abu Akuj itosub iwon ka eyeni Inges nguna ajokak anguna yok. Isileereu Inges epite ngolo emaikina iwon oyariata alotooma Ebaibul. Ikipedori iwon dang akitatam ngulu ke ngikisila ngulu apolok aloBaibul. Ikwa ekelesiya ipedori iyong ageikin akiwarit ngidirotin akingarakina ngitunga akiyar alotooma akerit Akuj alowaitin akiyar kec daadang.

Tari ngulu nyemitakinito arakau ngikristo acepaki iitanito ayenun nguna ka angaleu, ayakaunor ekiitanu ngolo ikinyoma, kori etingitene ngisilinga ka aosou. Epedorete ngakitatameta nu nguna aarei akingarakin ngitunga akitojokunia akiyar kec alopote angolo eyariata ikes alotooma ngikisila ngulu ke Ebaibul ka ingarakini adukun erukitene ngolo ajokan alokiding ngulu nyerae ngikristo ke ekelesiya.

3. Akingarakin atukot kec toyara ikwa ecamitor Akuj aloticisio angulu ka akijaanakin

EKIYAN ANATUKOT ANGINA CICI

Tobongokisi ngakingiseta nu:

- Mateo 20:28 – Anguna ainyo abunio Yesu?
- Ngipilipi 2:4-9 – Alipite iteyenunitor Paulo Yesu?
- Abuni Yesu akijaanakin. Nguna, ngina ebakar Ebaibul ebe, “Erae ayakaun nguna ka Akuj.” Esiomun dang ebe, “**Anerae erae Inges Akuj**, nyebuno Inges toyakaun anariyanikin ka Akuj ibore ngini yenuna, nait abu Inges kituruwor ikonginait, kituruwor ikwa ekayaran.” Tolomakisi, anerae arae Inges Akuj abu Inges kituruwor ikonginait, toyakaun ikwa eketiyan. Erae eyakaune ka Akuj akijaanakin. Ikwa erakar ekelesiya akuwan a Kristo, emaikina eyakaune ke Ekelesiya dang torae akijaanakin.
- Yakobo 1:27 – Alidin italakarit Akuj?
- Mariko 12:31 – Anu ikicikakinit iwon Akuj akitiya?

Emaikina amina yok Akuj ka iyokokidunyet ikiinaki iwon acamit ngina ka akijaanakin. Alipite angolopei abunio Kristo bu akijaanakin, apolou ngina ke ekelesiya erae akijaanakin anakingaranakin ngitunga toyenut ka topolout alotooma Kristo ka anakitoodiun amina Keng neni angulu.

Ikwa ikijaanakinia iwon ngatuketa yok, ikiyangyuni iwon ikes ilocokin. Tosyoma eemut ngolo eyai kwap ngolo ka atukot angina abu kilocokin ikwa ngina abunio ekelesiya kijaanakinia inges.

Esukul ngolo ka atukot

Ayakatar Ekelesia ngolo a Kagishu alocaalo a etaun ka a Shanty angolo adukitoe ngireria angababat anguna amunaara ka ngakito nguna epirit. Ayakatar ikes ngimembae ngitomon angikan alokelesia. Abu Ekelesia lo toriam anyaraet ngina ka ayakaun nakitatamo ngina ka akijaanakin ilelebiara ka aponi toseunae Meshack emembat ngolo arae ngikaru 21 anapolou alosit. Abu Meshack tobong ka alosikinet angina kitete. “Abu ayong esisau ebe nyerae akiwuapakin Yesu ibore ngini erae ca aseunet.” Angun, abu Meshack, Dismus/ekasikout epastait ka aberu keng kilipa ingisito Akuj inak ikes etic ngolo itodiuniata ikes amina ngina ka Akuj natukot kec, abu abongokinet bu, togeutu ikes esukul ngolo angidwe angulu a primary alokelesia.

Apotu ikes atipei togeikis akisirwor ngimembae alokelesiya ngulu ayakatar ngidwe nait pa apedorito alosit losukulo ngulu etacere ngisilinga. Apotu anacamakin kiyakiyasi ngidwe losukul ngolo kitete lo. Tari angina pa ariamunitotor adiokitamet abu Meshack kaapei ke epastait ka aberu keng togeikis akitatam ngidwe ngitomon angiuni ngulu adolito ngikaru kec kiding ngikanikaapei ka ngitomon angiarei. Anagule ka apei angina ayai lokelesia amam ngapomio nguna kiboiyet, ngikitaaboi kori ngiboro ngulu kitosiomet. Pa emorikina ngitunga ngulu ke ere anguna ke esukul, angun, apotu togeut akoko ngiboro nakwaare alosukul. Abu emusaara a Meshack todol kelunyar ngilopaio ngikanikaarei – apei Dola ngulu atacitere esukul ka ngainakineta angidwe anakwap a US.

Abu Meschack ka Dismus tonyarata ngidwe angikidunyet ka abu esukul topolou atipei, apotu ngidwe ngulu angikaru angulu agelegelya toruwor ekimar ngatomoniomwon angikan toyakaun nagule apei. Abu eketataman epei tolom kelunyar ngilapio ngikanikauni. Alotooma ngidwe 100, apotu ngiketatamak inakin ngakausinei anagule ka apei angin – iteorito lodwe kec. Atipei apotu ngikidunyet kirimosi. Anguna etiyata ngun apotu toriamut akibois ace. Anapaki angina abunio esukul toruworor ngikaru ngiarei abu toriam ngaduketa ngaarei nguna ayakatar ngagulei nguna edeparito ngatomon nguna dang apedorio akisitiya anguna ke ekelesia losabit.

Ekaru ngolo atupakini abu Ekelesia togyelu ngalup alodiyete Kawagware, kipangau aduketait ka abu towotok neni. Anayakau a esukul alokaru angikanikaapei apotu toyakaunos ngiketatamak ngitomon angikanikaarei ngulutacan, ngiketiyak ngulu kan ngulu pa arae ngiketatamak ka ngidwe 445.

Arae na ageikinet ngina ke eemut ka atukot, esukul ka ekelesiya/ekanisa. Alotooma nguna apotu totakanut nu, abu esukul ngolo apolon ngolo a secondary toyakaun loreria ngulu alodiyete ayakatar ngiketatamak ngitomon ka ngikasyomak ngatomonikanikaapei. Abu ekelesia/ekanisa ece togeik, ngolo aya ngidwe ngatomoniyaarei ngulu edaritae naparan ngulu etemokino atatoto kec kitiyata. Abu atukot ngina ke ekelesia angolo ke ekingaren topolou todolo ngikelipak ngatomonikanikaapei ka apotu todupakis ekelesia ece ngolo angimembae angulu aapiyarito ngatomonikanikomwon. Ngolopei kelesiya alotooma lu apotu kitolomut ngikelesiyae ngulu kitete ngiarei alowaitin angulu egelegelya.

Alotooma ngikaru ngikanikaapei kelunyar akeroru ngina ka ainakina ke ekelesia angolo adit ka ngimembae keng, abu atukot ngina alalan toyakaun ngina atakani anatukon ka alokelesiya anakwap angina. Nguna akire abu akilocokinet alotooma Kagishu toyakaun ka akisuudae angina aponiata ngimembae ka atukot angina kilocokis ekiro a Kagishu (apolou ebe “ekileng”) toruwor Ruita (apolou ebe “alemar idiobore ngini akwanan”)

EKIYAN ANATUKOT ANGINA ALALAN

- Anu apotu totakanut aloemut alo?
- Atia ekelesiya ai?
- Anu apotu ngiticisio kec yaut?

Alore ke epei arae etal kec ani edoli apaki ngina ka akilem acunakinosi ngimembae ngulu ka atukot kaapei anguna ka akingarakin ipei alomana keng. Kikote neni dang. Itunaganan ngini elosio akilem emanikor keng emaikina tosubak akimuj ngina alalan ka ngimaten anginakolongit elositotor ngitunga akingarakin inges akilem.

Nguna pa ajokak, alal ebei ngolo ka akimuj angina asubanakinio anguna ka akilem nait ekau adit ibore ariamuni ilope a emanikor ekau kedaun akilem.

Abu ekelesiya toyeu etic ngolo ka amina anakingaranakin ngikalya ngulu acanaaka anatukot anguna ka akilem ngamanat kec imam pa iitanitae idiobore ikwa etacit.

Akilo ngun, ayaunete ikes akimuj kec ngilopeyek kimuja kedaun etic. Ani eyanyunete ngimembae ngulu ka atukot erot ngolo etiyaata ngikristo anakijaanakin ngulu angican, apotu totukut ebe emaikina ikes dang kingaranakinos make imam pa iitanito akimuj kori ngimaten. Ngirwa lu ingaranakinosi ikes kaapei akilem ngamanat kec. Amam idio ngini emaikina tolemu ngangwe kori akimuj. Abu epoida ngolo ariamununui eketan alomana keng kiyatakin nooi ka alotooma ngun eyakatar tokona ikes nguna itemokino anguna ka akimuj alotooma ekaru daadang.

- Anu abu ekelesiya kitiya anguna ka akingarakinia atukot?
- Anu apotu nu yaut? Anikibelekinet apotu nu yaut natukot daadang?

EKIYAN ANATUKOT ANGINA CICI

- Aluboro ngidii epedori ekelesiya yok akitiya anguna ka akijaanakinia atukot?
- Alipite epedoria ekelesiya akingarakin ngitunga angipeipei topedoriata akiyar lopite angolo ecamitor Akuj?

Akitatamet 7: Ayeunet Akilocokinet

Alokiding nguna Akire

Nguna elosikinitoe

1. Erae ayeunet akilocokinet alokiding nguna akire ngina isicasere Ngikelesiyae/Ngikanisae kilocokinioto ngatuketa kec.

Ngiboro

1. Alosikin a etic
2. Ilocokini ekelesiya/ekanisa atukot - akaritas
3. Ngikoyo ngulu itatamere moi

Akisileerekinet

Kingitak ngitunga ngiarei towua alongaren ipei a epewae emesa, nginice alowae angoloe. Kingitak ikes kiriya nginice emesa lowae keng. Kelunyar ngadakikae apei kori ngaarei kingitak ikes kiriyasi emesa lowae epei.

- Ali epatana – akiriyar ikes ngiarei epeiwaie kori kaati lowae keng?

Anguna angakitatameta angadi anguna ikidau iwon akiyania anguna ke ebuku ka Akuj. Erae akosikiitanit ikwa arionget erae akingarakin todukoe Ebuku ngolo ka Akuj ane alokwap. Erae alosikinet kosi anguna ka ayeunet (akinenekin ngakaritasia kori akigirakin nabao):

Akisicat ngikelesiyae/ngikanisae kilocokis ngatuketa kec

Erae alosikenet kosi nguna ikicamit isua aanyun itiyakin etic kaapei ka iyes. Ani ipupete, itamete erae kerae nu ngadikiro nguna icamito iyes dang toyakaun tooma. Totamunito akitoodikinet ngina ke emesa. Ka iyes anipaki kori apatania? Iriyarito ngitunga epeiwaie a? Ikwaan ka akitiya kaapei a? Ani ikikatakinit iwon ariamun nguna egelegelya, angun ikilosu iwon adingakin. Nyikuruwor iwon ngulu ikitiyae ejok. Ani kikicamit iwon anibore aipei akiduk Ebuku ngolo ka Akuj, ikiriyari iwon epeiwaie kaapei. Ikiuruwor iwon ngulu ikimorikina.

Alosikinet a Etic

Erae alosikinet ngina ka akilocokinet alokiding nguna akire:

Akisicat Ngikelesiyae/Ngikanisae kisilocokis ngatuketa kec

Akisicat Ngikelesiyae/Ngikanisae

Ikwa elimunitere anakitatamet yok angina a ekau, eyakatar Ekelesia/Ekanisa etic ngolo apolon ngolo edukio Ebuku ngolo ka Akuj. Eroparit Ekelesiyae/Ekanisa alosikinet itatami ka igangit ngitunga ngulu itiyaete etic. Ikiburit isua akingarakin Ngikelesiyae/Ngikanisae akisilelebiar etic kec. Emam nyikamaritae isua etic ngolo ke Ekelesiyae/Ekanisa kori akitiya ekeetic (kitoodik etorube).

Nyerai apolou ka akisicat Ekelesiya/Ekanisa atemar:

1. Eyakare isua ngabongokinet – egelegelya ngiwaitin ka eyakae. Ikisisae iwon kaapei epite ngolo kingarakinet atukot kus.
2. Imamukatar kori nyiyakatar iyes apedor – ikiyakatar iwon daadang ngainakineta nguna egelegelya, aosou ka ngatameta, isitiyaete nguna daadang ikiinaki Akuj iyes akilocokinio atukot kus. Ikiinuni isua iyes ngatameta ka aosou ngina iitanito iyes.
3. Ikitingi isua nguna etakanunete – erae lo Ekelesia/Ekanisa kus ka atukot kus. Iyenete iyes ejok nganakineta nguna emaikina kitiyae alorot angolopei aponere isua tomorae nguna angiticisio ka amina, ikimori nabo ngace. Kikote neni dang, ikwa kaapei ngiticisio ka amina, ikilimokini isua iyes ejok nguna kitiya. Itiakunete iyes etic ngolo ejoikina kitiyae alowae kus.
4. (NYIYOOKIN NU ALOWAITIN A DAADANG KA EPEDOR AESIKIN) Ikigeuni isua arionget angikelipak kori icamit iyong akilocokin alokelesiya/agikanisa kon. Nguna alowae ke ece iyookino. Ikinupit isua ebe nyemaikina iyong kibelesin anakiunet kon kori kitepeg ekarikon kon. Kingolik erot ngolo abunio Daudi kitiya alongaren Saulo. Abu Daudi kiboi ka tobolya agita alongaren Saulo tari keremonori Saulo ngakwaaras neni keng. Ngina abunio inges toyakaun natwanar akekiyar, abu toem – INGES ELOPE. Nyikatakina inges alemar Saulo anapolou kori akingitakin ngitunga nguluce dang arotokin, tari kiikinit Akuj inges atemar eruwor erwosit moi. Ngina ainakinere inges alolom nyeara inges Saulo, nait abu toesik inges toyar.

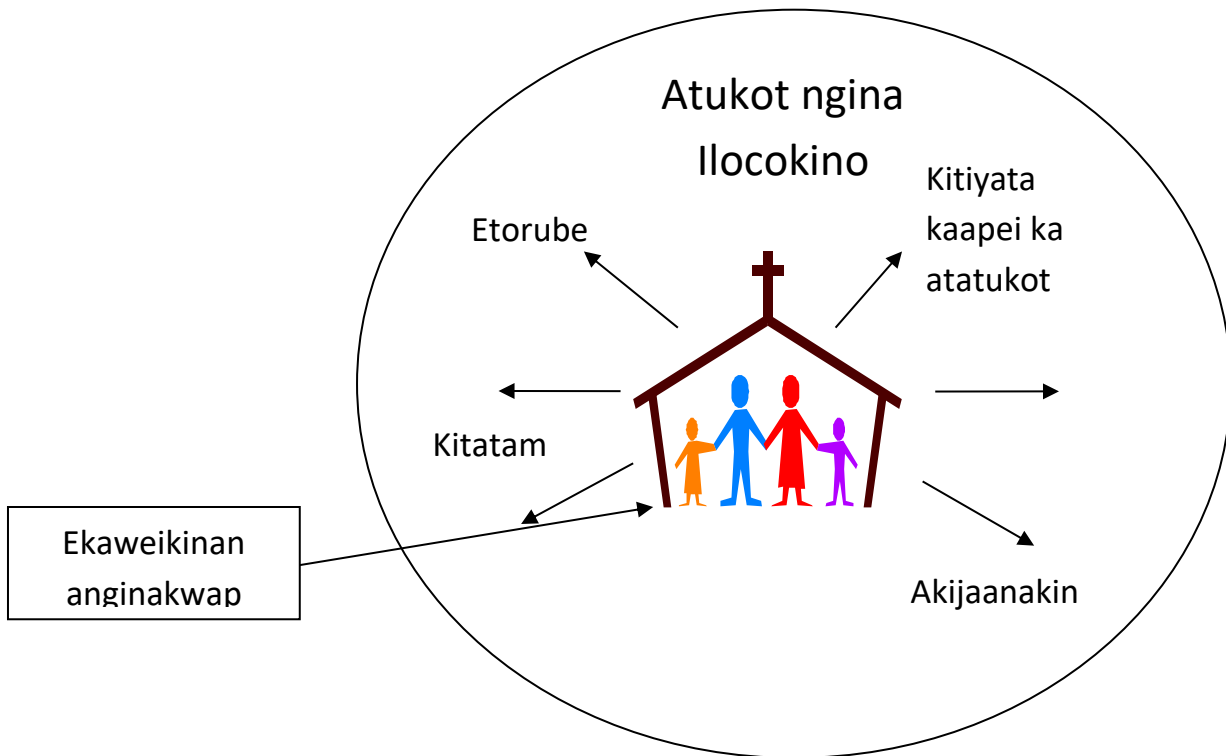
Ikisimukekinit isua ngitunga atupakin akitoodininet a Daudi. Tari kitamete iyes atemar eroko ngikarikok kus akilo, emaikinina iyes torubakis ijaanakinete ikes ka kilipanakinete ikes. Anguna ani kegogongioto ngakiro nooi, ipedori iyong alosit BON. Nyiyaa idiotunganan mati aberu/ekile kon ka ngidwe ngulu ciick. Nyikatak akisibura kori akisimoc ekarikon kon ngolongorot. Ikwa Daudi, emaikina iwon okerito tari akirworor itooroniyarit inges.

Ikwa ngikarikok anarionget ana nyikilakara isua alorotin angice angulu ibelekinotor ngikarikok ngice atipei alodinio kec angulu egelegelya. Nyikinupit isua ebe erae akerit Akuj. Nyikicamit isua iyong kibelesin alodin kon. Okoe kikatak akiboi ka akikinyoma ikwa Daudi, neni a ekarikon kon tari ketakani inges ebi egogong kori ekuruworo ngakiro keng. Erae akeroru ngina ka Akuj.

Ikwa arionget nyeriitoe isua lodin edio kori nyeyakae isua ikwa edin. Ikitiyae isua ka ngidinio ngulu alalak. Erae ngimembae ngulu angikarikok kosi ngulu eponito alodinio angulu egelegelya. Ikicamit isua nginidio daadang toruworos ngulu anguna iitanito Akuj. Ikinupit isua ebe edukuni Akuj ekebuku alotooma ngidinio daadang.

Nguna erae apolou ikes nu:

1. Ikitatami isua iyes akilocokin atukot kus. Nyiyakuunio isua ngiketiyak kosi natukot kus akilocokin atukot kus. Ikinupit isua ebe erae Ekelesiya/Ekanisa iborosit ngini ka Akuj anguna ka ayaunia akisisil angun, ikicamit isua akingarakin ka akigangakin ka iyes ikwa iwuapitotor acamit Keng alorot alo.
2. Erae alosikinet kus ka ayeunet kus. Ikiteyenuni isua iyes ngatameta nguna alalak nait erae anguna kus acupun anutameta ka ngayeuneta anu isitiyaete iyes alokelesiya/alokanisa kus. Nyikitingakinetae iyes akitiya adio kec, tari kirae iyes ngulu iwuakineto agogong anguna kaaanyun ebe akiduk Ebuku ngolo ka Akuj natukot kus, angun, ikisimukekini isua iyes nguna alalak nguna epedorito. Ikwa ikipeyokinitor isua Ngikelesiyae/Ngikanisae alotooma ayeunet ikingolik ebe ngulu ewuakis nguna alalak akilo, engolakis akibelesineta ngina apolon anatuketa kec. Ngulu apotu kitiyata ngadii ca alotooma ngiboro lu aanyut ngakibelesineta ngadii. Erae nguna kus nguna iitanito iyes. Anyun atukot kus ibelekin eyai etic ngolo agogongon.

Akilocokin atukot

Erae ayeunet kosi ngina ke ekingaren erae akisicat Ekelesiya/Ekanisa. Atutubet ngina etupakini erae akisicat Ekelesiya/Ekanisa anguna elosi akitiya. Akilocokin ngatuketa kec.

Akilocokin

- Anguna ainyo itamakinitor iyong atemar isitiyao isua akirot na abe akilocokin? Nyo apolou ka akirot ana ebe akilocokin?

Ngina ilocokinor idiobore, ibelekin jik alorot angolo nyebongoria lopite ngolo sek eyakar. Akitoodikinet, totamak anguna ka akilocokinet ka abeere. Ibelekin abeere toruwor abelebelekuma. Nyebongori kibeledin. Etemokin nyebongori kau. Ikicamit isua dang aanyun akibelelinet alotooma ngatuketa. Ikicamit aanyun ngatuketa nguna ibelekinosi kire jik toyara lopite ngolo ecamakinitor Akuj ka nyebongosi nabo kau lopite ngolo ayakatar ikes ekingaren.

Ngirotin ngulu ka akilocokinet

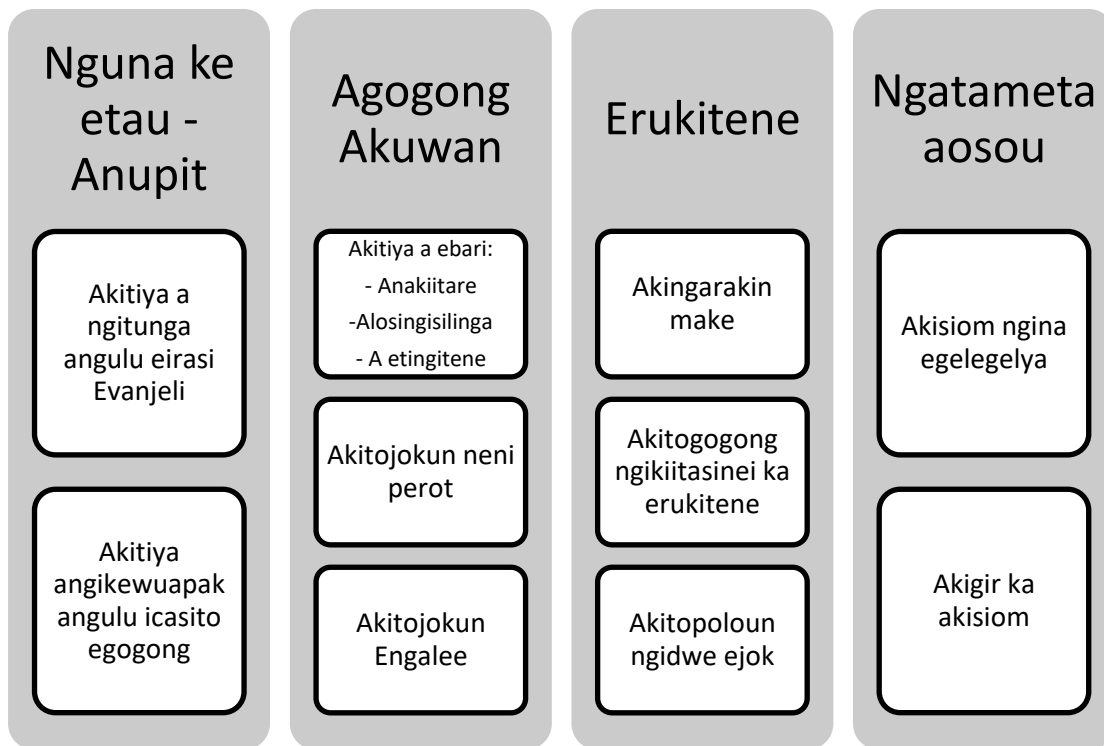
EKIYAN ANATUKOT ANGINA CICI

Kingitak atukot totamakis ngakilocokinioto nguna ecamito ikes aanyun atatuketa kec alowaitin anguluomwon alu: Ngitai, erukitene, ngatameta ka agogong.

Ikwa nguna ka ayeunet ana. Kitatam ngatuketa ebe ikwaan erukitene ka arucokina itiyao ngasuban ikwa ekiitanu, ekitopoloe ngidwe, erukitene ka ngikidunyet, akimorikina ka nguluce dang. Epedorete ikes nabo abongor natameta nguna apotu ikes kimarut anakitatamet angina ka a 1.

Ani kirikak nginatukot, kingitak ikes tolimosi nguna kec anatukot angina alalan. Eyai idiobore ngini abu ngologurup kigir kori nguna iyatakina abu edio kigir a? Anu nguna?

Toramak etorube lo nabao. Kingitak atukot akingolikin ka aanyun ngikoyo ngulu eya kwap ekoi. Etau, atametait, agogong ka arukit. Toripikisi ngolowae angapeipei, ido kiyaana ngakingiseta nu anguna angolokoi.

EKIYAN ANATUKOT ANGINA ALALAN

- Nyaani atiakatait alokiding ngakiro nguna elosikinitoe iyes ka ngakiro nguna elosinikintoe nguna aponi isua tolimunoe?
- Eyakasi ngakiro ngadii nguna elosikinitoe isua nguna ikituumokis iyes kori nguna nyicamunito iyes a?

Ani kidaut iyes aanyun ngiwatin nguluomwon kiyaana:

- Ani kiripikis iyes ngakiro nguna ilosikinito iyes anakigireta anguna araei angun, itamakinito iyes atemar ikwaaniara anguna kosi akitiya ka iyes kaapei a?

Erot

Erae na alosikinet ngina isisaere. Nyeinanakinio isua ngikelesiyae/ngikanisae ngisilinga anguna ka akitiya etic lo. Alopite angolo ikilosikinio akisisa anayeunet angina etupakini, ngakiro nguna alalak nguna ebookore iwon ebe ikikulyakaka erae anguna icanare iwon ngiboro ka erot ngolo elomunere iwon anakulyakao meere ariamunia iwon ngisilinga. Ani kikiripik iwon akiyar a Yesu, amamukatar Inges idiobore ngini inakina ngitunga ikwa ngiboro. Ikwa abakar Petero alotooma Ngiticisio 3:6 ebe “Emam ayong esilipa ka egolid, nait akainakini ngini ayakatar ayong.” Aguna kosi, ikiinakini isua iyes aosou ka ngatameta nguna ikinupit isua ebe ingarakinete atukot kus toapiyasi diyete lopite ngolo ecamitor Akuj toyakatar. Ikinupit isua ebe anakitatam ana, ajalakina kus ka amunikinit kus eyauni Akuj apedor keng ngina aililon kiyatakin anguna ka akilocokinio akwap yok.

Ikiinakini isua akitatamet neni adaadang angina eyai tooma lokelesiya/lokanisa akingarakinia inges ariamunia ngatameta ka ngirotin ngulu kitatamet ngulu iitanit iyong akingarakinia ayaun akilocokinet natuketa kus.

Ngikoyo ngulu itatamere moi

Kinenek akaritas ngina a 7 itoodiunit ngikoyo ngulu itatamere moi: kisileerek ebe erae lu ngikoyo ngulu eyeunitae isua akitatam, tari acepaki keyakaun akibelekinet.

Atutubet 3 – Epite ngolo eyauni amodiyo asatan neni ka epite ngolo kilounet

Atutubek 4 – Angaleu

Atutubet 5 – Ekiitanu ke ekal

Atutubet 6 – Etingitene ngisilinga

Atutubet 7 – Acumbi ka akica

Atutubet 8 – Akitare

Atutubet 9 – Evanjeli

Atutubet 10- Akiyar alopote angolo ecamitor Akuj

Ngicekoyo – Akitoodikinet ikwa – angaleu, ekiitanu ke ekal, akitare ka etingitene ngisilinga – epedor ngikoyo lu akitatamo anatuketa anguna cicik, alokelesiyae kori alokanisae. Ngina itiyaata adio anakitatam ana, ikitatami isua iyes epite ngolo kiwuakinet ngatameta lokelesiya ka natukot kus. Ikinakini isua iyes ngatameta nguna egelegelya anguna kus akiwuakin nakiyar.

Akitatamet 8: Ngadoketa nguna etupakinete

Nguna elosikinitoe

1. Ikiitanit asubakin ngayeunete ke etic angolo eyenun anakwapin adaadang.

Ngiboro

1. Ngakaritasia 8.1 Ayeunet ngina angadoketa anguna angiticisio ka amina.

Apolou ngina ka ayeere

Abu ekile ngolo anyaritae Lim torotok asubanakin emanikor keng anguna ka adupakinia ngikinyom, nait ani eyai inges lorot abu totam atemar engitakininit naberu keng inges ainakin ngikokoro akimuj, angun, abu inges tobongo lore, tolem akimuj angikokoro inak ikes, ani einakini inges ngikokoro akimuj kingolik awas angakinei kepedo, abu inges toriangakin tema ani pa kegolokin elomunite ngakinei kinga. Abu inges tobongo lore toriam awaya agolokinio neni apeded, nait amamukatar inges ngiboro ngulu kitiyaet, abu tolol neni ke ekidunyet keng angolo anyaritae Son abu kingit inges akilipar ngiboro keng. Angina abunio inges kilakina lore a Son, abu yaa ngadakikae ngadi akiyan ka Son, ngolo arae ekristoit ngolo kitete alokelesiya ka ngolo abu inges kiira ebe ayakatar ationis.

Ani edoli 11:30 a.m. abu aberu a Son kingit inges erae kepedori akimorikin ka ikes anakimuj angina ka apaaran. Ani eyanyuni esaa keyaka abu kingit akitimo ka abu tobongo agolokin awas ngina angakinei. Ani irikakini etic ngolo, abu aberu keng kitotam inges ebe nyitiyae acuma nyiiji ngakipi ka abu inges tema angina eringakatar ngiboro ngulu a Son eyakasi emaikina etiyak acuma dang. Ani ewariuni akwap, aris inges asubaki acuuma iwadio, kikote neni dang, nyeloto inges lomakinor nait abu inges tolakar iwadio eyeni atemar moi taparac iitanit inges akirikakin acuuma ka akinyakar ngiboro ka angun olot lomanikor.

- Anu apotu totakanut alo eemut?
- Arae ngiboro ngulu abu inges kitiya ngulu ajokak kori eitana?
- Nyaanu nguna etakanunete erae kerubaki eketan etingit ekemanikor lopite lo ka nyedupaki ngikinyom keng?
- Iyakaununotor iyes ngirwa ngulu ikote ikona a?
- Alipite ikiretakinia iwon nguna ikote nu nyetakanut nabo?

Elosete ngiticisio ngulu alalak ikwa akolongit ngina ke eketan alo. Ikingedara iwon ikitiyae ngiboro ngulu ajokak, alosit alotic angoloe tari ngoloe. Ngapakio ngace nyitiyakin etic ngolo apolon ngolo amaikina kitiyae anerae ikitingiyarete iwon ngiticisio ngulu ka atipei. Alotooma ngun ikikuruwori iwon akitiya ngiboro ngulu apolok anakiyar. Tari nguna ikitakadakinete, tari ngina erae ayokokiyar eyaitae iwon alopote angolo ka akiyar ke eketan angol. Ikingedara iwon ikitiyae alotic alo, anakibois ana tari nakibois nginace emam pa ikitiyakuni atemar nyaanu mono nguna apolok nguna etamakina kitiyae. Ani kikiyeni iwon nguna apolok angun, ikingarakini iwon aseun ejok anguna ka akisitiyaa esaa yok ejok.

Nyaanu nguna ikitami iwon atemar erae ngatameta nguna apolok nguna ikiitanit iwon akitiyaa alolapio angulu uni eponito anguna ka akirikakinia?

- Kitatam ngulu – Ani kikicamit iwon nginerin ngulu ngulu ka akuwan akijaanakin, iitana iwon etatama ngulu ngakitamateta nguna adaun iwon akisisaun.

- Arucokinit ngiticisio ngulu ka amina – iitana iwon etiyaete ngiticisio ngulu ka amina anginapaki.
- Akiriamakin ka apei – anginapaki (ngimitinga)

Akiriamanakin/Ekokwa

litaniit iyong toseu atukot ngina iriamanakin anginapaki anguna ka ayeun etic ngolo ka amina. Erae lo atukot ngina ke Ekelesiya/Ekanisa kori paric kanisil ka epedori akiriamakin na ayanaun erae kiriamanakin sek atukot na ngadipakio alotooma elap.

- Anukiro emaikina iyes kitiyata iriamakinosi kaapei?
 - AKILIP – Erae anagogong ka Akuj bon ipedoriata iyes aanyun atukot kus ilocokin. Ikiitanit akiya apaki kaapei anakilip erae kitogogongitoe iwon nguna ka akilocokinet.
 - Totiakutu nguna emaikina anguna ke etic angolokitete angolo ka amina alo.
 - Totamutu ngatameta nguna angiticisio angulu ipedorete iyes akingarakinia atukot kus.

Anakiriamakin kus yaasi apaki anakilip ka ngakiitaniata nguna ka atukot. Kilipa anguna anu erae kingarakinete ka alipite. Anakiyatakinet emaikina yaasi apaki aripirip etic ngolo ka amina ngolo esidion ka toriput anu apotu toloto ejok kori nyeloto ejok. Kingitakinis anu ipedorito iyes akitiya egelaana anapaki angina ebuni.

Ngiticisio ngulu ka amina

Kingolikisi ngitorubei ngulu ka atukot kus ngulu aponi iyes toramunae anakitatamet angina ka 1.

Kingolikisi ngitorubei, kimarut nguna angakilocokinet anguna apolok anguna iitana kitiyae anguna ka akisiyookinio nu.

Ikwa atukot, kilipa ka alipite igeuniata iyes akitiya apei alotooma ngakibelekinet nguna toruwor nguna akire. Toseutu apei alotooma akibelekinet kaapei toyeut etic ngolo ka amina akingarakinia ayaunia nu kitiyakin.

Toburosi apom ngina eyeere ngiticisio ngulu ka amina (akaritas ngina etupakini ka tosubakis ayeunet).

Ngadoketa nguna ka ayere

Adoketait 1: Akilip

Nguna kitiya ekingaren erae akilip. Yaa tokona apaki kilipa. Kingita Akuj akitoodikin iyes nguna kitiya alotic angolo ka amina.

Adoketait 2: Aseun etic

Ikwa atukot tocamunos nguna ilosete iyes akitiya anguna ke etic angolo ka amina. Toripikisi ngatameta ngadi nguna ipotu iyes kimarut alotoma ngakitatameta. “Ecamit Akuj ekelesia/ekanisa kingarak” ka “Nyaanu ngadi kiintaneta nguna ka atukot”.

Tocamunos kaapei anguna itamete iyes ebe ikirikokinit iyes Akuj akitiya. Kirikakisi iyes aseun ekoi, toanyutu atemar erae ediotic ngolo ipedorete iyes akitiyakin alorwait ke epei kori ngiarei. Ani pa kerae, ipedorete iyes akitiya adoketait apei kori ngaarei a?

Adoketait 3: Tocamunos anguna iitana

Adoketait ngina etupakini erae ageun ayeere. Ekingaren, itemokino iwon ocamunos anguna iitana akitiya etic. Ngitunga ngiyai iitana, aluboro, anicamakineta ka ngunace dang. Anguna ka akingarakinia iyes atamatam anguna anu, ipedorete iyes akisitiya akaritas ngina eyai lokitaabo angikasyomak. Kidaut iyes akileleb ewae ngolo ke ekingaren alotooma nguna iitanito iyes ka tocamunos aseun ngini itiyae nguna ka anikolongit itiyaere kirikakin.

Adoketait 4: Kigira ayeunet

Totamete atemar ebongokini ayeunet kus ngakingiseta nu (Ani pa kesiomito ikes emam apolou akigir ayeunet, nait emaikina kiyaana ikes ejok anguna angakigiseta anu)

- Anu ilosete iyes akitiya?
- Anu iitana anguna ka akitiyaa? Ai eriamunere iyes ngiboro ngul?
- Atangae ilosete iyes akingarakin? Ingita iyes ikes a?
- Ngae elosi akitiya anguna ka akingarakin?
- Anikuwari ilosioto akitiya ngun?

Adoketait 5: Kilipa

Ani kirikakais iyes akigir ayeunet, yaasi apaki anguna ka akilip nabo. Kingita Akuj ikingarak iyes akirikakin etic ngolo iseut iyes ka akitalalaun nguna etakanunete. Kilipa ikotere ituruunio ekiro Keng. Alosabit angolo ke epei kori angiarei eringa iyes isubanakinosi anguna ke etic kus, emaikina iyes kilipete ikotere ikingarakinia Akuj iyes anguna ke etic alo.

Adoketait 6: Kitiya etic

Ana doketait angina etupakinit erae akitiyakin etic ngolo iyeut iyes. Togeikisi akolongit ka akilip ka inakis agogong kus neni ka Akuj. Totamunito. Ebe itiyaete iyes etic lo akitoodiunia amina ngina ka Akuj anatukot kus. Kikatakisi ayakaunor ngipitesio ngulu itoodiunio nguna ilosikinito iyes.

Adoketait 7: Abu tololot ikwaani ka eripot

Ana doketait angina esidion erae eripot ka aripikin nguna etiyae anguna ainyo eripikinere iwon nguna etiyae? Anerae ikingarakinia iwon akisiom. Ikitamuni iwon nguna aponi iwon kitiya ejok ka nguna emaikina iwon etiyata anguna ka akitojokunia anapaki ka ace. Nyemaikina torae erot ngolo aoyan; ipedorete iyes akiya apaki ngina euruwana akiyan anguna angakingiseta anu;

- Anu apotu toloto ejok?
- Anu apotu nyelot ejok?
- Nyaanu ngakitojokunet nguna ipedorete iyes akiwuakin nayeunet?
- Apotu ngabongokinet toyakaun lopite ngolo eitanitere iyes a? Ani kemam anguna ainyo?
- Aponi kituruunoe Akuj a?

Eyakar Ekarikon akaritas ngina ke eripot anguna kus. Anguna ainyo ikitiyaa iwon Eripoti? Alotooma Mariko 6:30. Ikianyuni ebe apotu ngikewuapak yaut neni a Yesu eripoti anguna apotu ikes kitiyata. Ikiyai iwon eripoti ikwa akikinyomit ka alakara neni angulu apotu ikitatam iwon ka asubanakin ngiboro ka ngiketatakam anguna yok. Ikiinakini iyes ayaar eripoti akimor nguna ipotu iyes kitiyata ka ainakin akisuudaet anguna abu Akuj kisitiyaa agogong kus. Emaikina dang ekarikon yaa apaki ngina yaanyunet erae keyakauna ngatiokisio ngadi ka aanyun ngirotin ngulu ajokak ngulu kingarakinet iyes nabo moi.